Hakseverlik
Karşısında
Susan
Dilsiz
Şeytanlar.
Hz. Muhammed

Serdengeçti

Allahsıza,
Ahlâksıza,
Vatansıza,
Namussuza
ÖLÜM!..
Serdengeçti

HAK'KA TAPAR — HALKI TUTAR

İÇİNDEKİLER

TEKRAR ÇIKIYORUZ!.

İhtilâl sabahı duyduklarım ve gördüklerim; Radyolar, nutuklar, numayişler, tevkifler, askerler, korkunç haberler...

TARAFSIZ İDARE, ÖYLE Mİ?!.

Halâ vatan sathında Halk Partisi zihniyeti ve tasallutu bütün şiddetiyle devam ediyor. Seçimlerde görülmemiş haksızlıklar. Tevkifler, hapishaneler...

A. PARTİSİ, H. PARTİSİNİN YEDEK PARÇASI HALİNE GETİRİLDİ

Hayır diyen, A. Partisinde artık hayır yok, Gümüşpala! Önümüzdeki seçimde avucunu yala!

ANKET

Ey düşkünler, nâçarlar, bakımsızlar alayı
Doktorsuz ve ilâcsız, yolsuz yolaksız iller
Her yıl bir memleketi silip süpüren seller
Ey kımıllar, sinekler, yılanlar haşereler
Ey sabunsuz köylerde, pisler, bitler, pireler...

RUSYADA DİNİ HAREKETLER

Din düşmanlığını bir mezhep haline getiren Kızıl Rusya dahi, Allah ve din fikrinin önüne geçememiştir. Son zamanlarda tekrar uyanan din fikri, komünist matbuatını meşgul eden en büyük meselelerden biridir.

İNÖNÜ VE LÂİKLİK

Muhterem İnönü, din konusunda bir yarışma açılırsa, nerede karar kılınır, ne kadar yara alınır belli olmaz diyor. İnönü bu haliyle bir başbakan gibi değil, C.H.P. Genel Başkanı gibi konuşmuştur.

İDEAL İNSAN

İdealist insan benziyen değil, benzeten; idealinin rengini cemiyete verebilen, cesur, mert, fire vermiyen insandır.

BİR TABİÎ SENATÖRÜN, TABİÎ OLMIYAN HAREKETLERİ

Devlet kasasından ve kesesinden yapılan milyonlarca liralık yardımlar...

KOMÜNİZME KARŞI MÜCADELE

Komünizmle böyle mücadele edilmez! «Kahrolsun!» demekle komünizm kahrolmaz... Seviyeli bir mücadele lâzım...

YÖNSÜZLERİN YÖNÜ

Solculuk ah solculuk, Moskovaya yolculuk!.

Hakikatları nasıl tahrif ediyorlar. Meğer N. Kemal, Ziya Gökalpte solcuymuş sosyalistmiş (!)

KÖY ENSTİTÜLERİ FACİASI

Köy Enstitülerinin kuruluşu, gayesi, faaliyeti, içyüzü, enstitü mezunu bir öğretmenin ifşaatı... Bizi nereye götürmek istiyorlardı?. Çıplak ve acı hakikatlar...

MALATYA HÂDİSESİ VE BİR HÂTIRA

Yazıhaneme beş polis gelmişti. Arama yapacaklardı. Her tarafı hallâç pamuğu gibi attılar!. O sırada Necip Fazıl çıkageldi!. Hayret ve dehşet!. — Bir hafta sonra tevkif. Malatyaya sürgün... Sanıklara verilen iki asra yakın ceza!. Temyiz Mahkemesinde olup bitenler... Reis BAŞOL!...

HÜSEYİN ÜZMEZİN T. B. M. MECLİSİNE VERDİĞİ DİLEKÇE

Başkaları ses duvarlarını aştığı bu zamanda, biz sesimizi sizlere duyuramıyoruz.

KELİMELERİN CÂZİBESİ

Hürriyet, Meşrutiyet, Cumhuriyet, Demokrasi, Sosyalizm, cemiyetimiz, zaman zaman bâzı kelimelerin câzibesine tutuluyor. Bunları bir ithal malı gibi kullanmıya kalkıyor, fakat işler yine bozuk gidiyor. Asıl olan bu cazip kelimeler, doktrinler, rejimler değil insandır...

GÜLÜNÇ HAKİKATLAR

İhtilâl günü adamları kurban derisi toplar gibi sokaklardan toplayıverdiler. — Tüfek al, tüfek ver. Hürriyet ve tahvili — Dokunulmazlık ve dokunulmaz yerimiz — Kanalize ve kanalizasyon — İleri, Geri — Kuyruk ve Gövde — Nurbâki, Hüvelbâki — Beşer, Şaşar — Beşiktaşlı Müftü — Huzur ölmüş — Düzeltmede öyle kalsın — Hulle Kabinesi v.s. v.s....

ÖNÜMÜZDEKİ SAYIDA :

Meb'us olacağım derken, mahpus olan adamın hikâyesi... Denemeler... Deniz seviyesinden daha aşağı olan insanlar... Yuvarlak Masa... Tevkifler, Mahkemeler, hapishaneler... Ve «sen bu işin namussuzluk tarafını bana bırak diyen adamın hikâyesi... — Serdengeçtinin kaleminden —

Yıl : 15 Şubat 1952 Sayı : 33

www.ulkunet.com

ANKET

1948 yılında kaleme alınan ve o devrin zihniyetini belirten bu şiir, hâlâ aktüalitesini kaybetmemiştir. Bugünde şu buhranlı zamanda, Milletin derdini düşünecek yerde kendi çıkarlarını düşünen ve maaşlarının artırılmasını istiyenler var.

Bu şiir Zamcı Mebuslarımıza ithaf olunur ne gariptir ki C.H.P. devrini böylesine tenkit eden bu ünlü avukat şimdi İstanbul'da mühim bir semtin C.H. Partisi başkanlığını yapmaktadır.

Bin dokuzyüz kırksekiz yılı bütçe taslağı,
Konuşu'mak üzereyken mecliste basbayağı
İki değerli vekil millet adına çıkıp,
Coşkun bir hamiyetle yumruklarını sıkıp
Demişler: pahalılık ve saireden nâşi;
Millet vekillerinin artırılmalıdır maaşı.

Fikir amelesiyiz bizler bugüne bugün,
Ağır işçiler gibi bunalmışız büsbütün
Aylık Dokuzyüz değil, binbile yetmez bize
Eğer artırmazsanız hizmet etmeyiz size.

Doğrusu bir bakıma hakları da yok değil;
(El - vekil-ü kel asil velevkâne kör vasıl.)
Gerçi bâzı dostlardan bir takım hediyeler,
Azçok fayda sağlıyan tesirli tavsiyeler
Çeşitli piyangolar boş bırakmasa bile,
Apartıman çıkmıyor onbeş yirmi bin bile.
Yetmiş milyon liraya hazırlanan Meclise,
Yakışmak üzre önem verilmek gerek süse,
Bu nâzik kördüğümü çözsün diye memleket,
Yurda ve yurttaşlara hazırladık bir anket.

Ey orta halli yığın, gündelikci vatandaş,
Ey Erzurum, Erzincan, Sivas, Kayseri Maraş,
Ey bütün Anadolu siz ki, seçmenlersiniz,
Ödenek istiyorlar bu işe ne dersiniz?!.

Ey üç ayda onsekiz lira aylık alan dul;
Ey bayramlarda bile sırtında paçvra, çul;
Ey en az iki milyon eli beratlı yoksul;
Günde oniki saat tek ayak tepinenler;

Yarım ölçek mısırla beş nüfus geçinenler;
Seçtiğiniz baylara sekizyüz yetmiyormuş,
Çok yoruluyorlarmış, idâre etmiyormuş;
Bir yandan ağlar belki bir yandan gülersiniz,
Ödenek istiyorlar bilmem siz ne dersiniz?!

Ey limansız gemiler, ey gemisiz limanlar;
Ey anıtlar, stadlar, parklar, yeşil alanlar;
Ey bakımsız boz kırda öten aç saksağanlar;
Ey tilkiler, çakallar, kuzgunlar, papağanlar,
Sizler nasıl geçinir, ne yer, ne içersiniz?
Ödenek istiyorlar acaba ne dersiniz?!.

Ve etini satarak yetimler besleyenler;
Ve çarıklı, çarıksız, saraylar süsleyenler;
Ve mezbe'e damları baykuş tüneği köyler,
Bakın yine sizlerden para istiyor beyler;
Vatan, millet uğruna, üstün feragat için (!)
Nam ve hesabınıza azbuçuk rahat için (!)
— Ki sizler yük altında dâimâ inlersiniz —
Ödenek istiyorlar, söyleyin ne dersiniz?!

Ey çamurlu yollara koyverilmiş çocuklar;
İn'lerde kurtlar gibi yaşıyan yavrucuklar;
Zavallı veremliler, aç şehit anaları;
Ey çökeleğe kurban mehmetçik Sunaları
Ey gözleri trahom yüz kırklık Veli Dayı;

Ey düşkünler, naçarlar, bakımsızlar alayı;
Doktorsuz ve ilâçsız, yolsuz, yolaksız eller;
Her yıl bir memleketi silip süpüren seller;
Ey kunilar, sinekler, yılanlar, haşerelər;
Ey sabunsuz köylerde pisler, bitler, pire'er;

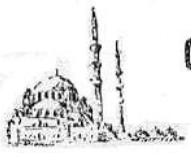

Cebeci Câmisi

Cebeci câmisinde ezan okunur
Kapısı önünde fakir fukara.
Al git bu sevdayı başımdan rüzgâr
Al git uzaklara.

Bir âlem düşünürüm ezan sesinde
Bir alem: ötenin çok ötesinde.
Kimseler görmese gidip diz çöksem
Ağlasam câminin bir köşesinde.

Cebeci câmisinde Kur'an okunur
Ve büyür içimizde bir bilinmez yerimiz
Kubbeler, çiniler, mermer sütunlar...
Yanar kandil, kandil yüreklerimiz.

Kandillerde ışık, kubbelerde ses
Renk olsam çinilerde.
Bir küçük taş olsam cuma günleri
Müminlerin gelip geçtiği yerde.

Bir beyaz güvercin gibiyim şimdi.
Erkli içimdeki bentlik.
Ne olur bitmesin bir ömür boyu
Gönlümde yer eden serinlik.

Her gün yeni baştan iri ve güzel
Bir beyaz gül gibi açar gönlümde şafak.
Ne güzel yarabbim, Rabbim ne güzel
İslam - Türk yaratılmak.

Yavuz Bülent BAKİLER

★

Tanıyorum

İnsanlar tanıyorum
Dünyaya geldiklerine pişman.
Islak kaldırımlarda gezen
Gözleri nemli.

İnsanlar görüyorum
Sokak Sokak
Başıboş dolaşan
Kederli.

İnsanlar biliyorum
Zevkinde sefasında
Dalma kendilerini düşünen
Hayata bağlı.

İnsanlar tanıyorum
Tek düşünceleridir VATAN
Ve insanlar ki,
Gözleri çukura düşmüş,
Yaprak misali sallanan
Dolaşıyor aramızda perişan
Arzuları VATAN.

Göktürk Mehmet UYTUN

Bin beş yüz lira yolluk bize azdır diyorlar;
Yine zam istiyorlar, ödenek istiyorlar...

Susuyor sanki, vatan utanç içinde, vakur
Susuyor kapkaranlık; milli vicdan ve şuur...
Seni beklemekteyiz ey doğma bilmeyen nur...
Varsın gene bu yılda yoklukla kışlayalım,
Onlar para dedikçe bizler alkışlıyalım...

Yazan : Vecdi YARMAN
Müfrit Halk Partili

SERDENGEÇİŞ

Karar verinceye kadar senindir bu baş
Sonra heyecan adam olursun:
Mücadeleden gayrı düşünceler ağır gelir,
Direklerin çakılı kalır masa başında
Avuçlarında çarpan şakaklar senin değildir
Parmaklarım mıdır sanırsın dağıtan saçlarını?
Şöyle kavga havasında bayraklara karışan..

Büyük karara kadar senindir bu baş.
Kalpak giymişliği göklere değmişliği vardır
Kurbanlık diye süslenmişliği vardır ipek pusularla.
Azmi kurşun yarası sakladı sıhhiyeden
Şehit yazılı gazi alınlarda emeklyeler..
Tulga da giymişti güneşi taşırdı
Börk te yakışırdı çevresi bulut bulut..

Karar verinceye kadar senindir bu baş
Sonra : Heyacan adam olursun
Bir yanardağ gibi için için yanar da
Dağıtır granit bedeni ateş kesilen ruhun.
— Çok şeyler gördü bu göz
Bu dil, ağız gerçeği ifadeye dar.
Naralar gönülden boşanan lâv dalgaları gibi
Bu darlığı mahvetmelidir .

İnatçı bir krater gibi mahvolmalıdır. sükût!.,
Denilir...
Makinalı tüfek misali atışı duyula duyula kalbin
Serdengeçtir.

Tekbirine kanat açar Bayrak
İner ervah alayım-ı semalarca.
Mesafeler kısalır kızıl Elmalarca
Yedi renkli tak-ı zaferden geçilir.

Evliyaoğlu GÖKHAN

OLGUN BAŞAKLAR

Tarlalardaki olgunlaşan Başaklar maddi varlığımızın, bizim başaklarımız ise acıkan ruhların gıdasıdır. Kemâle ermiş olgunlaşmış yüce insanların, Mevlânanın, M. câminin, Pascal'ın, A. Carrel'in A. Mourois'nin en güzel söyleriyle değerlendirilmiş Mehmet COŞAR'ın bu kitabı Serden geçti Yayınevinin çıkardığı son kitaplardandır. Fiatı sadece 100 kuruştur.

★

AYASOFYA DÂVASI

Ayasofyanın kanun karşısındaki durumu... Fatih Sultan Mehmed'in vâkıfnamesi... Ayasofya Câmii Bakanlar kurulunun bir kararıyla nasıl müze haline getirildi?! Ayasofyanın tekrar câmi olmasını özliyen Osman Yüksel'in bir yazısından dolayı mahkemede açıklanan tarihi hakikatlar.. Serdengeçti ve Avukatlarının cesur müdafaaları bu kitapta... Fiatı: 150 Kuruş

★

TÜRKLEŞMEK — İSLÂMLAŞMAK MUASIRLAŞMAK

Ziya Gökalp'ın bu üç ceryanı zah, tahlil ve telif eden ölmez eseri, Osman Yükselin bir önsözüyle birlikte. Fiatı : 150 Kr.

www.ulkunet.com

Haksızlık
Karşısında
Susan
Dilsiz
Şeytandır.
Hz. Muhammed

Serdengeçti

Allahsıza,
Ahlâksıza,
Vatansıza,
Namussuza
ÖLÜM!..
Serdengeçti

ALLAH—MİLLET—VATAN YOLUNDA

Tekrar Çıkıyoruz

Aylardan, hatta yıllardan sonra tekrar çıkıyoruz. Son sayımız 1960 ın Mart ayında çıkmıştı.

O günden bu yana cereyan eden hâdiselerin bir muhasebasini yapmak, okuyucularımıza kendi görüşümüzü arzetmek şüphesiz iyi olurdu. Fakat bu uzun ve hazin meseleleri anlatmanın, bu hadiseler hakkında hüküm vermenin, daha doğrusu bunu yazıp yaymanın henüz zamanı gelmemiştir, Serdengeçtilerin aradığı iklim henüz teessüs etmemiştir.

Demokrat Partinin son günleri... Örfi İdareler... Mitingler... İhtilâl beyannameleri... Nihayet 27 Mayıs sabahı... Gaflet içinde bulunanların hali... O gün Ankara da olup bitenler... Gösteriler... Gösterişler... Tevkifler... Basılan matbaalar,... cadelerde gazete ve kâğıt yığınları... Duvarlara yopıştırılan afişler... Sâbık iktidar liderlerinin alınlarına vurulan alçak, namuzsuz damgaları... Gazetelerin yaydıkları korkunç ve trajik haberler. Buz dolaplarında dondurulan ve et makinalarında kıydırılan binlerce genç... Çalınan, gaspedilen ancak astronomik rakamlarla ifade edilen suistimaller Harbokulunun tonvekûn imha plânları... Radyolar nutuklar, tebliğler... Marşlar, askerler paşalar. «Kahrolsun, yaşasın» sedaları...

İhtilâl sonrası, Halkçıların şımarıklığı... tezvirler, iftiralar, karakollarda bayılıncaya kadar dayak yiyen vatandaşlar. onların ağzıyla kuyruklar. Hapsaneleri boyliyanlar. Yassıada Muhakemeleri, ithamlar müdafaalar. Netice. idamlar. Bir uçtan bir uca koskoca bir mezarlık gibi susan Anadolu. Nihayet seçimler. Yine tevkifler, yine hapsaneler ve bu günkü durum. Bütün bunları gözleriyle gören, kulaklarıyla duyan, bu hengâmenin merkezinde bulunan bir insan sıfatıyla söylenecek, yazılacak çok şey var fakat yukarıda da izah ettiğimiz gibi zamanı değil. Bunun la beraber Serdengeçti yine kimsenin temas edemediği konulara dokunmuş, fikrini açıkca mertçe açıklamıştır. Mecmuamızın intişarı devam ettikçe yavaş yavaş fakat emin adımlarla ateşin, hakikat ve iman ateşinin merkezine doğru yaklaşacak hatta tam içine girecek ve oradan seslenecegiz. Bir zamanlar şöyle demiştik:

«Vokan gibi lâv atmış, ne susmuş, ne sönmüşüm. Ben bu dava yolunda çınguların dönmüşüm.»

Hamdolsun her devirden nasibimizi aldık. Hem C.H. Partisi, hem D. Parti, hem M.B.K. devrinde hapishaneleri boyladık. Hem de kaç defa.. Hakikatı ketmet mediğimizden, ayıya dayı diyemediğimizden her üç devrin de sanığı olduk... Bilhassa birinci İnönü muharebesinde, birinci İnönü devrinde çok hırpalandık, müteaddit yaralar aldık fakat ölmedik. Şimdi A. Partisini yedek bir malzeme gibi kullanan ikinci inönü devrine giriyoruz. Çalışma ve mücadele bizden muvaffakiyet Allahtan...

Serdengeçti

Tarafsız idare, Öyle mi ?!.

HALÂ HALK PARTİSİ ZİHNİYETİ, DEVAM EDİYOR.: ADALET PARTİSİ HALK PARTİSİNİN YEDEK BİR PARÇASI HALİNE GELMİŞ, GETİRİLMİŞ. BU İŞİN SONU NEREYE VARACAK?

Karma Hükûmetin başkanı, eski Milli Şef, eski Reis-i Cumhur İsmet İnönü partizan idarenin yavaş yavaş gevşediğini, rağbetten düştüğünü söyleyip duruyor. Halbuki, 27 Mayıs Hükûmet darbesinden beri bütün Türkiye de Halk Partisinin o emsalsiz tasallutu, o müsamahasızlığı, kin darlığı olanca kuvvetiyle yaşıyor...

Seçim sıralarında koca bir vilâyetin, kaymakamlardaki jandarma onbaşılarından, vilâyetteki komutanlarına, köy muhtarlarından nahiye müdürlerinden, kaymakamlarından valisine kadar — ki bunlar aynı zamanda Belediye Reisliklerini de deruhte etmektedirler. - Hemen hepsi Halk partisinin kazanması için canla, başla çalışmışlar, ellerindeki kanunları, makamlarından aldıkları kuvveti halk partisi lehine, diğer partilerin ve bilhassa kuyruk partisi dedikleri Adalet Partisinin aleyhine kullanmışlardır. Dahası var: Adalet cihazını savcıları ve hatta mahkemeleri tesir ve manevi baskı altına almışlar, Türk Kanunlarını, muarızlarını yıldırmak, sindirmek, mağlûbetmek için bir intikam aleti olarak kullanmışlardır. Savcılar, Adalet Partisine ücret mukabili hizmet eden şoförlere dayak atacak kadar partizanlığı ileri götürmüşler, adı üzerinde umumun hukukunu, kamu haklarını müdafaa ve muhafazayla mükellef olan bu müddeiumumiler Halk partisinin emrinde birer, müdde-i hususi haline gelmişlerdir. Seçim sıralarında şu yazının sahibi de dahil bir çok Adalet Partisi mensupları sudan, havadan sebeplerle tevkif olunmuş, hapishaneleri boylamışlardır. Bütün bunlara rağmen daha beterinin beteri var diye Türk Milleti susmuş, tarafsız, namuslu bir seçim yapıldı diye hatta sevinmiştir. Öyledir: Allah fukarayı sevindireceği zaman eşeğini kaybettirir sonra tekrar buldururmuş!. Bütün bu baskılara, «nasıl olsa Halk Partisi kazanacak» kazivesine inanan, «iyisi mi reyimizi ona verelim de başımız belâya girmesin» gibi düşünen sevval karekterli insanların Halk Partisini tutmasına, seçim kanununun pratik bakımdan çok karışık olmasına ve bu yüzden bir çok rey'lerin sayılmamasına rağmen Türk Halkının büyük ekseriyeti Halk Partisini ve onun başındakileri asla istemediğini en kritik bir zamanda en manidar bir sekilde göstermiştir. Fakat seçimlerin sonu ne olmuştur? Üçe parçalanan eski Demokrat Partinin bir parçası olan Adalet Partisi de hi tek başına Halk Partisinden fazla Parle

www.ulkunet.com

Rusyada Dinî Hareketler

Din Düşmanlığını adeta bir meshep haline getiren, korkunç, teşkilâtıyla din adamlarının kökünü kazıyan camileri, kiliseleri yakan yıkan Bolşevik Rusya dahi din fikrini, Allaha olan imanı tamamen öldürememiştir. Aşağıdaki yazı bunu göstermektedir. Bizdeki din düşmanları buna bakarak beyhude hayale kapılmasınlar. İnsanın ve insanlığın kafasından ve kalbinden ne din fikri çıkarılabilir, ne Allaha iman yokedilebilir. Zorla fetedilemiyecek bir şey varsa o, da insan kalbidir. O kalp ki Allahın evidir. Allahı kalplerimizden hiç bir zalim, hiç bir hain çıkaramayacaktır.

Serdengeçti

Moskovada intişar eden «Lite raturnaya Gazeta» (Ebedi Gazete) nin 20 Ocak 1959 tarihli nüshasında Azerbaycan Komünist Parti Merkez Komitesi birinci sekreteri İ. Mustafayev'in bir beyanatı neşredilmiştir. Mumaileyh bu beyanatında Azerbaycan yazarlarının «burjuva» ideolojisi, yâni milli ideoloji ile ve «insanların şuurundaki kapitalizm kalıntıları», yani dini ile aktif teşkilâtlı bir şekilde mücadeleye davet etmektedir. Mustafayev, aynı zamanda Azerbaycan Sovyet idarecilerini «en çok taciz eden» meselenin, «en uzun ömürlü mazi kalıntılarından din hastalığının olduğunu ve buna bazen Azerbaycan gençliğinin dahi tutulduğunu açıkca itiraf etmek mecburiyetinde kalmıştır. Mustafayev bu vaziyeti son yıllarda Azerbaycanın bir çok komsomal genç komünistler ve sendika teşkiltlarının din aleyhtarı faaliyetlerini gevşetmeleriyle izah etmektedir.

Fakat, Azerbaycan Sovyet idarecileri nin genç yazarları aktif din aleyhtarı propagandacılarına cevirmek yolundaki bu gayretlerinin müsbet bir netice vereceği şüphelidir.

Son zamanlarda hemen hemen her Sovyet siyasi dergisinde, Sovyetler Birliğinde dindarlığın genişleme ve onunla mücadele proplemine hasredilmiş bir çok yazılar intişar etmektedir. Bu yazılar mevzubahis edilen sözüm ona ilmi ateist propagandanın kuvvetlendirilmesi meselelerinden ziyade, muhtelif din ve milletlere mensup dindarların, dini faaliyetlerini Sovyet şartlarına uydurmak maksadıyla seçtikleri metodların tasviri ilgi uyandırmaktadır. Calibi dikkattir ki dindanlar bu gün komünist ideolojisine karşı taarruz merhalesinde bulunuyor ve zaman zaman ileri sürdükleri iddialarıyla Sovyet idarecilerini ve komünist nazariyecilerini müşkül vaziyete sokuyorlar.

3 Ocak 1959 tarihli Komso - Molskaya Pravda gazetesinde köylerde dini merasimlerin geniş surette yayıldığından bahseden Çarnaya Piyatnitsa «Kara Cuma» isminde bir makale yayınlamıştır. Bu makalede şöyle denilmektedir: «Dini bayramlar bazı kolhozların kalkınmasına mani oluyor. Kolhozcular geziyor. İş yapılmıyor. Geçen yaz (Pobedicl) Kolhozunda, plân mucibince beş günde biçilmesi gereken Çavdar yirmi günde biçilmiştir.

Genç köylü komünistler dahi istisna teşkil etmemekte ve dinî bayramlarda işe gitmemekte ana-babalar akrabalarıyla bir likte bayram yapmaktadırlar. Adı geçen makalede deniliyor ki: Bir bayram günü Sovyetler Birliği Leninci Gençler Birliği Mıntıka Komitesi sekreteri çalışmıyan genç komünistleri yola getirmek için kolhozların birine gitmiştir. Neticede mumaileyh yerli genç komünistler teşkilâtı sekreterinin evinde dini bayram tesit etmek mecburiyetinde kalmıştır.

Aynı gazetede kaydedildiğine göre, köy hayatında dindarlık ve dini merasimler o kadar yerleşmiştir ki bunlara karşı koymak için «gayet sert davranmak lâzım dır.»

«Komünist partisinin dine karşı aldığı vaziyet» makalesinde (partiynaya jizn No: 22 1958) dini merasime iştirakle takbih edilen komünistler, müdafaalarını yaparken, hayat ve muhitin onları bu tarz da hareket etmeğe mecbur ettiğini, «başka türlü hareket edecek olurlarsa hayatlarının, bilhassa köyde güçleşeceğini söylemişlerdir.

Sovyet Siyasi mecmualarında belirtildiğine göre dindarlarla dinsizler arasında, yarın dindarlar safına katılması muhtemel çok geniş bir müteredditler kitlesi mevcuttur. Dindarlar muhtelif metodlarla dinsiz ve müteredditlere tesir yapmaktadırlar.

Dini faaliyet gerek Ortodoks ve Katolik ruhanileri ve gerekse Müslüman din adamları arasında görünür bir şekilde artmıştır. Komünist dergisi diyor ki: «Orta Asya ve Maveray-i Kafkas Cumhuriyetinde, son zamanlarda bilhassa sözde mukaddes sık sık dinî merasimler yapmaktadır.

Ruhanilerin ve dindarların geniş halk kitleleri üzerindeki dini tesirleri o kadar genişlemiştir ki, Sovyet nazariyecileri din aleyhtarı propaganda malzemelerinde dini tamamiyle lekelemeğe artık cesaret edemiyorlar.

— Dikkat! Ayni Türkiyede olduğu gibi Din ulvidir, din vicdan işidir. ilâhiri beylik tekerlemeler—

Sovyet gazete ve dergileri: «Din Cemiyet şuurunun en muhafazakâr şeklidir» demekte, onun için dinle mücaledenin çok çetin olduğunu hep bir ağızdan tekrarlamaktadırlar.

Sovyet matbuatının belirttiğine göre bir çok komünistler dini faaliyetin artmasına karşısında pasif kalmak şöyle dursun, bu ayinlere kendileri de katılıyorlar.

Almanya'da çıkan «dergi« nin (15) sayısından aynen alınmıştır.

---

mentova temsilci göndermistir. Fakat buna rağmen Meclis Reisi Halkçılardan, Hükûmet Reisi Halkçılardan, hatta senato reisi eski bir halkçı olan sözde tarafsızlardan bir kimsedir.

Dahilive Vekâleti hariç, vekâletlerin de en mühimini Halkçılar almıştır. Bizim Adalet Partili şaşkınlara, ulastırma, kavusturma gibi vekâletcikler kalmıştır.

Halk simdi soruyor: «Biz onları türlü tehlikeleri göze alarak, karakollarda dayak yiverek hapishanelerde yatarak bunun için mi Ankaraya gönderdik?!..»

Evet İnkılâptan sonra bütün köy muhtarlarının mühürleri ellerinden alınmış, yalnız Halkcı olanlara dokunulmamıştır. Demokrat Partili zannedilen memurlar amirler işlerinden atılmış, yerine yine Halk Partisinin yanaşmaları getirilmiştir.

Büyük seçimlere rağmen, Halk partisinin mağlubiyetine rağmen, yaptığı bunca zulümlere rağmen bu kadrolar halâ muhafaza edilmekle, Adalet Partisine Halkçılar yedek bir parça nazariyle bakmaktadırlar. İsmet İnönü imalethanesinde yedek bir parça... Bir kuyruk... Halkın gözünü boyamak için bir nevi hükümetcilik oyunu...

Bu oyun, bu danışıklı döğüş ne zamana kadar devam edecek? Türk halkı kendi isteklerini temayüllerini mecliste ne zaman, kimlerle ifade, kuvvet ve hareket haline getirecek, getirebilecek?! Açık konuşalım: İdare tamamen sivilleştirilmedikce bu hiçbir zaman olmıyacak; seçimler bir aldatmacadan, atlatmacadan ibaret kalacak. Seçilenler birer kukla olmaktan ileri gidemiyecek... Biz şahsan vaziyeti iyi görmüyoruz. Allah sonunu hayırlara tebdil ede...

*

GELECEK SAYIMIZDA : HALK PARTİSİ PARTİZANLIĞINA BİR MİSAL. BİR KAZADA C. H. PARTİLİ BİR KAYMAKAMIN YAPTIKLARI. YOL YAPMA BAHANESİYLE İRTİKÂP EDİLEN TÜRLÜ YOLSUZLUKLAR. ÇEVRİLEN DOLAPLAR, DEVRİLEN AĞAÇLAR... ÖNÜMÜZDEKİ SAYIDA... BEKLEYİNİZ...

SERDENGEÇTİ

www.ulkunet.com

İnönü ve Lâiklik

Enver TUNCALP

Sayın İnönü çok az konuşan bir başbakandır. Tabii olarak bu az konuşması içinde vicdan ve din hürriyetine çok az yer düşer. Bu mevzua temas etmesi büyük alâka uyandırır. Sayın İnönü 18. Ocak. 1962 Perşembe günü C. H.P. grubunda son gelişmeler hakkında izahat vermiştir. Bu konuşmasında İnönü Lâikilik mevzuuna da temas etmiştir.

Dini konularda hazırlanan bazı kanun teklifleri ile ilgili olarak başbakan İnönü özetle şunları söylemiştir : (Din hususunda siyasi bir yarışma açılmamalıdır. Din, parti'er üstü tutulmalı ve böylece hiç bir partiye zarar vermemelidir. Bu konuda, bir yarışma açılırsa, nerede karar kılınır, ne kadar yara alınır, belli olmaz.)

Sayın İnönü bu sözlerini bir başbakan olmaktan ziyade bir CHP Genel Başkanı olarak söylemiş olacak. Çünkü bir Başbakan hangi mevzuda olursa olsun (Memleketin hayrına olacağı muhakkak) mebuslar arasında yarışmayı durdurmak istemez, memnun olur, teşvik eder. Memleket yararına olan her konuda siyasi bir yarışma bütün milleti memnun edecek bir hususttur. Bu yarışmayı açan ve kattığı mebuslarımızı tebrik ve takdir gerekir. Hür Vatan'da ayni gün okuduğumuza göre, C.H.P. side bu mevzuda bir tasarı hazırlamakla meşguldür. Şu halde bu konuda partilerin tutumu eşittir. Kanaatimca memleket mânevi huzurunu sağlayacak ve komünizme karşı millî kudretini arttıracak bir sahadaki faaliyeti takdir ve tebcil etmek lâzımdır.

İnönü haklı olarak (Din partiler üstü tutulma'ıdır) diyor. Şimdiye kadar din, hep partiler üstü tutuldu. Hiç bir parti memleket çoğunluğunu teşkil eden dindar kitlenin medeni, insani, kanuni ihtiyaçlarını sağlamadı. Eğer (Din partilerin üstündedir) mânası, hiç bir parti dini mevzuatı iyiye götürmeğe teşebbüs edemez mânasına kullanılmışsa çok yanlıştır. Partiler (Dini mevzuatı kanunlaştırır) ondan sonra o mevzuu partiler üstü tutar. Eğer bu mevzuu partiler üstüdür diye, partiler ele a'mazsa bunu kim hâl edecektir? Şimdi Sayın İnönü müsaade buyursunda bütün partiler el ve fikir birliği ile yıllardır sürüncemede kalan ve yalnız komünistlerin faydalandığı bu dâvayı, kesin bir sonuca bağlasınlar. Bu suretle mil'et çoğunluğu mânevi, huzura varsın, Muhterem İnönü'de bir Başbakan olarak huzuru getireceğim diyor. Bu faaliyet kendilerine en değerli hizmettir. Huzurun en mühim kısmı burada.

Muhterem İnönü (Böylece hiç bir partiye zarar vermemelidir) diyorlar. Demek ki dini konuda lüzumlu, haklı bir kanun teklifi getiren parti diğer partilere zarar verir. Bildiğimize ve tüzük'erine göre Türkiye'de bütün partiler Lâiktir ve Anayasaya göre din ve vicdan hürriyetine lâzım gelen yeri ve değeri vermiştir. Dinsiz parti yoktur. Bir partinin getirdiği dini mevzudaki bir tasarıyı, bazı noktalarını tenkd ve ıslah ve tadil eden sonra tasvip ve kabul etmek suretiyle diğer partilerde ayni kanaatta, ayni yolda olduklarını göstermekle, yaradan bereden kurtulurlar. Eğer bir partide ancak din aleyhdarlığı varsa goçunur.

Muhterem İnönü (Bu konuda bir yarışma açılırsa, nerede karar kılınır, ne kadar yara alınır, belli olmaz) diyor. Bu cümle tavzihe muhtaç. Dini, vicdani hürriyetin karar kılınacağı noktalar ve sınırlar yüzyıllardan beri ma'ûmdur, bellidir. Tecrübeli, mütehassıs bir politikacı olan Sayın İnönü din ve vicdan hürriyetinin, medeni cemiyetlerde çizilmiş olan sınırları herhalde biliyorlar. İşte o (HUDUD) karar kılınacak yerdir. Ondan fazlasını isteyecek kimse yoktur. Bu memleketin dindar halkı, Anayasanın sağladığı din ve vicdan hürriyetinden o derece faydalanmak istiyor. Türk milletinin mümessilleri olan değerli mebuslar milletin mânevî alandaki bu ihtiyacını görmüş, tatmin için yarışıreasına çalışıyorlar .. Varolsunlar. Muhterem İnönü bu sahadaki yarışmayı önkemeyiniz!..

Bu imanlı büyük Türk milletinin ihtiyacı, hakkı ve nasibidir. Bu yolda çalışan muhterem millet vekilleri gayretiniz meşkûr olsun. Elbette inanmışsınız, başarı sizindir. Bütün Türk milleti de sizinle beraberdir...

Bir Tabii Senatörün Tabii Olmıyan Hareketleri

Eski M. B. Komitesi âzâsından kıymetli hemşehrimiz Kamil Karavelioğlu'ndan bahsetmek istiyorum:

Biliyorsunuz değil mi? Kâmil Akseklidir, hem de Akseki'nin içinden. Kendisini ve mensup olduğu alleyi yakından tanırız. Uncu Osman Çavuşun oğludur. Osman Çavuş'un oğullarının 3/4 ü subaydır. Hepsi de temiz, namuslu akıllı çocuklar dır. Yalnız onlarda da ecdat yadigârı bir Halk Partililik hastalığı vardır öylesine bir hastalık ki, Allah saklasın kanserden de beter. Ayni toprağın, aynı dağların çocukları olan bizler bu yüzden kendileriyle, hasseten 27 Mayısta kendini memlekete adıyan Kâmil Karevelioğluyla fazla konuşmayız. Fakat keşke hepsi öyle olsa, Kâmil temiz çocuktur, der dururum. Böyle derdim ama iki hâdise, daha doğrusu iki haber beni hayal kırıklığına uğrattı.

Bunlardan biri, Konyadaki onun da yısının da ortağı olduğu Makarna fabrikasına inkılâbın hemen akabinde ve o döviz darlığında bir buçuk milyon lira tahsis ettirmiş olması... Bunu ben yakınen biliyorum. Öyle dedikodu, rivayet falan değil...

Ama belki de fabrikanın bu tahsis hakkıydı, fakat ivedilikle, hemen kimse on para koparamazken, bu az para ve az bir iltimas değil doğrusu...

İkincisi : Konyada Kale Otobüs Şirketini çalıştıran ŞAKİROĞULLARI var. Bunlar da bizim Aksekili... Arı gibi çalışkan çocuklar...

Söylendiğine göre son zamanlarda bunların durumları bozulmuş. Yahut büyük sermayelerle yeni bir işe teşebbüs edeceklermiş...

Kâmil Beyin bunlar da akrabaları... İçlerinden biri enistesi olacak... İşte bizim Ebedi Senatörümüz bunlara da bir buçuk milyon lira alıvermiş... Birbuçuk milyon deyip geçmiyelim. Bu parayı onar liralıklara ayırsak, bütün Konya - Akseki yolunca her dakikada birer tane yollara atsak, yine tükenmez!.. Ey aslan hemşehrim: Madem böyle mârifetlerin vardı. Şu bizim zavallı Akseki'ye bir su getirtsen olmaz mıydı?. O zaman hakikaten ebedi olmağa hak kazanırdın...

İdeal insan

Mehmet COŞAR

İdeal insan, idealist adam... Hergün, her yerde bu türlü sözler işitiriz. İdeal insan nasıl bir insandır, idealistler de bulunması gereken özellikler neler dir?.. Biz bu yazımızla bu konuyu inceliyeceğiz...

Bir kere «ide» (İdeal) nedir?. Onu ele alalım. İde kelimesi eski yunancadır. Filozof Eflâtun'danberi bu kelime çok kullanıla gelen bir kelimedir.

Eflâtun'un ideler nazariyesi meşhurdur. İde gelip geçen şeylerin değişmez şekilidir; aslıdır. Âdeta bu dünyadaki varlıklar öbür âlemdeki hakiki varlıkların, idelerin gölgeleridir. İşte Eflâtun'un felsefesinde bu dünyadan başka bir âlem, hakikatlar yani ideler âlemi olduğu içindir ki, hakikatı arıyan, bu dünya ile iktifa etmiyen, herşeyin daha iyisini, daha güzelini, daha mükemmelini özliyen ve bu uğurda bütün hayatını vakfeden insanlara, insana idealist denilmiştir. Fakat bugün ide kelimesi ve idealist insan tâbirinin felsefi olmaktan ziyade içtimaî, insani bir mânası, gayesi vardır. Ve ide daha ziyade ideal kelimesine bağlanmaktadır. İdeal yani erişilmesi lâzım gelen şey, hedef, gaye... Bu anlamda gerek insanların, gerekse milletlerin kendilerine göre gayeleri ve idealleri vardır. Burada aklımıza şöyle bir sual gelebilir: Acaba her insanın ve her milletin bir gayesi, ideali var mıdır?.. Cevap: her insan ve her millet idealist değildir. Fakat her insan ve millet idealist olabilir, bu mümkündür. Yalnız bir milletin içinde idealistler olduğu gibi başı boş, gayesiz yahut gayeleri ferdi saadet sınırlarını aşmıyan mahdut gayeli insanlar da vardır. Maalesef bu gibiler ekseriyeti teşkil etmektedirler.

Bir insana, idealist diyebilmek için evvelâ, katiyetle şekden şüpheden âri bir şeye inanması gerekiyor. Sonra bu inandığı şey yolunda canla, başla çalışması, icabında bu uğurda canını bile verecek kadar ileri gidebilmesi lâzımdır. İdealist insan bir nev'i karasevdalıdır. Her şeyi, bütün dünya zevklerini, serveti, şöhreti şunu bunu bırakıp bütün kâbiliyet ve imkânlarını tek bir noktada teksif eden ve bu kuvvetleri inandığı gaye uğrunda seferber edebilen insandır. Ama muvaffak olur, ama olmaz, o ayrı bir husustur. Mühim olan ihlâsla, sâmimiyetle dâvaya sarılmakta ve hiç bir şeyden korkmamaktır. Siz diyeceksiniz ki, herhangi birisine delice âşık olan bir kimse de sevgilisi yolunda herşeyi göze alır ve böyleleri çok görülmektedir. Bu da o kimsenin samimiyetine, sevgisine, kuvvetine bir işarettir. Fakat biz bu gibileri takdir etmekle beraber bunlara idealist diyemeyiz. İdealist olabilmek için Allah, Millet, Vatan İnsanlık gibi yüce mefhumlar, hakikatlar yolunda bunların sevdasıyla sevdalanmak, dâvasıyla dâvalanmak gerekir.

Şu hale göre, mühim olan yalnız insanın seciyesi samimiyeti değil, aynı zamanda bu insanın inandığı mefkûre de mühimdir. Kısaca İnanan kadar, inanılan şeylerin de ehemmiyeti vardır.

Bir cemiyette idealistler, ama gerçek idealistler ne kadar fazla olursa, o cemiyet her bakımdan bahtiyardır; kuvvetlidir.

İdealist adam; etrafına yüksek gayeler uğrunda tesir edebilen adamdır.

İdealist adam; benziyen değil, benzeten adamdır. Yani mensup olduğu cemiyete kendi idealinin rengini verebilen insandır.

İdealist adam; şahsi menfaatler, beşeri zaaflar karşısında fire vermiyen, tâviz vermiyen adamdır.

www.ulkunet.com

Komünizme Karşı Mücadele

Mitingler - Toplantılar - Konuşulanlar - Yazılanlar...

KOMÜNİZMLE BÖYLE MÜCADELE EDİLMEZ! «KAHROLSUN!» DEMEKLE KOMUNIZM KAHROLMAZ.. SEVİYELİ BİR MÜCADELE LÂZIM

Son zamanlarda komünizmle mücadele konusunda bir haylı yazılar yazıldı; konuşmalar yapıldı, mitingler tertip edildi Bunların bir çoklarını gazetelerden öğrendim, bir kaçının da içinde fiilen bulundum...

Şu kanaata vardım ki bu türlü mücadele, faydasız, hatta zararlıdır... sebebini kısaca izah edeyim:

Bir defa komünizmi iyice anlamalıyız! İçtimai bir doktirin olarak komünizm, (Marx'ın ve Engels'in kominiz mi), Tarihi maddecilik. Diyalakik Maaryalizim. Hatta Hegel'i ve felsefesini bilmemiz lâzım. Bu işin felsefe, ilmi ve sosyoloji tarafı.

İkincisi Marksizmin tatbikatı. Yani tarihi Maddeciliğin Cemiyete tatbiki. Komünizm ihtilâli ve neticeleri... Lenin ve Stalin Bolşevizminin karşısında Menşevikler Troçki ve taraftarları.

Üçüncüsü: Kızıl Enternasyonal ve ikinci dünya harbinden sonra Kominform. Stalin öldükten sonraki ve bu günkü durum... Kominformun emrinde çalışan dünya komünizmi... Bunların Moskova ile alâkaları... Komünizim bir memlekete nasıl girer.. Hangi metotlarla nasıl yayılır? Gizli komünist hücreleri. Bu hücrelerin mahiyeti... Nasıl çalışıyorlar... Nasıl adam kazanıyorlar. Memlekette neleri istismar ediyorlar? Bütün bunları bilmek lâzım...

Sonra da Türkiyemiz için Komünizmin arzetiği tehlike... Komünizmin (Slavlıkla Ruslukla birleşerek bizim için arzetiği korkunç tehlike... Bunu belirtmek gerek...

Ve daha sonra bunlarla mücadelemiz nasıl olmalı... Seviyeli, müessir bir mücadele konuşanlara yazanlara bakıyorum da bir mektep çocuğunun söylediklerini söylüyorlar: Kahrolsun komünistler! Kızıl kopekler! Ağızlarından salyalarını akıtarak... v.s. v.s. Müdafaa olarak ta soyumuz, sopumuz, atamız, ötemiz berimiz, dinimiz, inanımız!... Atatürk ilkeleri altı ok, üç ok!... Meselâ komünizmle mücadele de Atatürk ilkelerini savunalım diyoruz: Ne dir bu ilkeler.. Bir ebedi senatöre göre : Bu ilkeler batıcılık, halkçılık, milliyetçilik. Iyi ama Sovyet Rusya halkçı değil mi? Batıcı değil mi? Hatta bazı alanlar da batıyı geçmedimi? Sovyetler batı medeniyetine mensup değil mi? Hatta bu gün kü sözde Bolşevik Rusya, Rusçu milliyetçi, hatta Slavcı ırkcı değil mi?

Yeni dünyadan yeni gelmiş bir dostumuz konuşuyor: Konu ile ilgisi olmıyan meselelere dokunuyor. Komünizm neler vadediyor? Diye kendi kendine bir sual soruyor. Ve sonra o şairâne heyecanlı us lubuyla komünizmi yereceğim derken öyle şeyler söylüyorki, insan hayretlere düşüyor. Komünizmin vadetmediğini dostumuz onların namına bol keseden atıyor. Üstelik ilmi, felsefi konuşmak merakına düşerek tarihi maddeciliği Diyalaktik Matâryalizmi — tez — antitez Sentez üçlemesini çok yanlış bir şekilde anlıyor, anlatıyor. Sonrada benim Allaha ihtiyacım yok anlamına gelen yâveler savuruyor. Hatta bugünkü mukaddesatçı gençliğin üzerine toz kondurmak istemediği hilâl ve istiklâl şairi M. Akif'in «fikri kavmiyeti tel'in ediyor peygamber» mısraına takılarak, kavmiyetle, milliyeti, milliyetçiliği karıştırarak, onu ve davasını kötülüyor.

Hemen her hatip sık sık Atatürkten bahsediyor. Güzel. Çünkü Atatürk «Türk aleminin en büyük düşmanı komünistlerdir. Bulunduğu yerde ezilmeli» demiş. Ama nasıl ezeceğiz— Kiminle ne ile?

Kaldı ki Atatürkü, Kemalizmin perdesi arkasına gizlenen komünistler, kendi emelleri için çok daha iyi kullanıyorlar. Atatürkçülüğün elebaşılarından biri olan Bay Falih Rıfkı Atay, dünyalık dünyasında «Kemalizm soldadır» başlıklı başmakaleler yazmadı mı?

Açık ve mertçe konuşmalıyız. Atatürk ilkeleri denilen şeyler komünizme asla mani olamaz. Atatürk'ün şüphesiz milliyetçi bir tarafı vardı. Ama o daha çok materyalist ırkçı bir milliyetci idi. Bu günkü muhafazakâr, maneviyatcı, mukad desatcı milliyetçilerin anladığı mana da değildir onun milliyetçiliği. Diyor devletçi halkcı, laik prensipleriyle doğrusunu söylemek gerekirse Kemalizmin, hele bugünkü kadrosuyla tamamen solcudur. Falih Rıfkının dediği gibi «soldadır.»

Müraililiği ve tâktikciliği bırakalım. Erkekçe mertçe konuşalım. Fire ve taviz vermiyelim. Ruhumuzu, imanımızı vicdanımızı müdafaa edelim. Ölülerden medet ummıyalım. Şu veya bu büyük adamın cümlelerinin himayesine sığınmıyalım. Kendimize, prensiplerimize dönelim. Zamana uyacağız, tevil tefsir, taktik yapacağız derken herifler bizi kendilerine benzetirler. Cephelerimizi bilelim. Komünizmle mücadele ederken evvelâ onların istismar ettiği sahaları, eşindikleri çöplükleri temizliyelim. Hem milliyetçiyiz diyoruz, hem de milleti ve zihniyetini unutuyoruz, kendi burnumuz doğrusuna yürüyüp gidiyoruz. Bu mitingler, bu konferanslar, bu «yaşasın, kahrolsun sesleri» onlardan ziyade bizi kahreder, mahveder. Çünkü heyecanlarımız, enerjilerimiz böylece boş yere akar gider. Bunları söylemekle bir şeyler yaptığımızı sanırız. Boşalırız, rahatlarız. Üstelik gurur duyar, duraklarız. Gürültüye, yaygaraya, o bezlerin üzerinde yazılı beylik cümlelere, gösteriye gösterişe lüzum yok...

Esaslı, köklü, ağırbaşlı bir mücadele yapmalıyız. Bize yakışan Türke yakışan da budur.

Osman YÜKSEL

YÖN

Son zamanlarda «İmece» ve emsali dergilere, daha gürültülü daha şatafatlı bir şekilde ikinci bir dergi katıldı. İsmi Yön. Bu yoldaşların yolu hangi yol, yönü hangi tarafa.. Yolculuk nereye insan dergiyi baştan aşağı okuyunca şöyle bir kanaata varıyor :

«Solculuk ah solculuk
Moskova'ya yolculuk.»

Bu derginin yedinci sayısında şöyle bir yazı var : «Sosyalist Osmanlılar!..» Meğer bizim Namık Kemal'lerimiz, Ziya Gökalp'lerimiz de sosyalist imişler. Vay anasını bu yönsüz, yöncüler ne kadar da bilgiç kişilermiş.. Namık Kemal Sosyalistmiş! İşte İsbatı: Büyük şairimiz «Paris'te iken iktisat kültürünü Emile Acallasdan almış!» ve bu zat sosyalist temayüllü imiş. Binaenaleyh Namık Kemal de, şu hürriyet deyince aklımıza gelen, öteden beri ismi hürriyet kahramanı diye anılan Namık Kemal!.

Ya Gökalp'in sosyalistliği. Gökalp'te Fransa'da «tesanütcülük akımının tesiri altında kalmış» Binaenaleyh Gökalp'te Sosyalist... Yahut Sosyalistimsi bir şey!.

Halbuki büyük müttefekkirimiz «Türkçülüğün Esasları (x)» isimli kitabının «İktisadî Türkçülük» başlığı taşıyan kısmında aynen şöyle der: «Türkler hürriyet ve istiklâli sevdiklerinden ittirâkçı olamazlar».

Gökalp yine aynı eserin 43 sayfasında «Tarihî Mâddecilik ve İçtimaî Mefkûrecilik» başlıklı yazısında şöyle diyor :

«İçtimaî hâdiselerin tefsir ve izahında bir birine hem yakın, hem de uzak olan iki sosyoloji sistemi vardır. Bunlar tarihî maddecilik ve içtimaî mefkûrecilik sistemidir. Bu sistemlerden birincisi KARL MARKS tarafından, ikincisi EMİL DURKHEİM tarafından meydana atıldı.

İlk nazarda bu iki sistemin birbirine yakın olduğunu görürüz. Çünkü ikisi de, içtimaî hâdiselerin, tabii sebeplerin neticeleri olduğunu maddî ve ruhî hâdiseler gibi kanunlara tâbi bulunduğunu esas olarak kabul ediyor. Bu te-

(x) Türkçülüğün Esas'arı» Serdengeçti Neşriyatı, 4. Basılış 1961. Sayfa 105.

www.ulkunet.com

İlkkiye ilim ilsanında muayyeniyet (Fransızcası déterminizm) adı verilir.

Fakat bu noktadan sonra, bu iki içtimaiyat sistemi birbirinden uzaklaşmıya başlar. Karl Marks déterminizmde bir nev'i inhisar iddia eder: İçtimai hâdiseler arasında sebep olabilmek imtiyazı, yalnız iktisadi hâdiselere münhasırdır. Diğer içtimai hâdiseler GÖLGE HÂDİSELER = epifenomenler mahiyetindedir. Bir şeyin asla sebebi olamazlar; yalnız netice olabilirler. Binaenaleyh Karl Marks'a göre iktisadi hâdiselerin gayri olan bütün içtimai hâdiseler gölge hâdiseler mahiyetindedir. Bir şeyin gölge hâdise olması, başka şeyler üzerinde hiçbir tesiri halz olmaması demektir. İnsanın gölgesi yaptığı işlere bir tesir icra edebilir mi? Şüphesiz edemez. İşte gölge hâdiseler de bizim arkamızdan gelen şu tesirsiz gölgeler gibidir.

Demek ki, Marks'a göre, yalnız iktisadi hâdiseler şe'niyettir, diğer içtimai müesseseler şe'niyet olmadığı gibi hâdise bile değildirler. Bunlar ancak iktisadi hâdiselerin neticeleri gölgeleridir.

Meselâ Karl Marks, dinlerin zuhurunu muhtelif şekil (bir mezhepten ayrılan şubeler) lere ayrılmasını, zâhidan (koyu dindarlar) zaviyelerle, mutasavvıfane tekkelerin teşekkül etmesine, reform yapılmasına din'e devletin ayrılmasına, yalnız istihsal tekniklerinin değişmesiyle izah ettiği gibi ahlâki, hukuki, siyasi, bedii, ilsani, muakaleyi, bütün mefkûrelerin ve an'anelerin doğmasını, büyümesini ve ölmesini de, yine aynı iktisadi hâdiselerin sebebiyetiyle izaha çalışır.

Durkheim'in tesir ettiği sosyolojiye göre, böyle bir inhisar doğru değildir. İktisadi hâdiselerin sair içtimai hâdiselerden hiçbir imtiyazı yoktur.»

«İçtimai hâdiseler arasında yalnız iktisadi müesseseleri şe'niyet telâkki etmek meselâ fizyolojik hâdiseler arasında yalnız mideye ve hazım cihazına ait hâdiseleri şe'niyet telâkki edip, diğer hayati ufuleleri, bunların şe'niyetsiz ve tesirsiz gölgeleri addetmek gibidir. Böyle bir nazariyeyi hiçbir fizyolojist kabul edebilir mi?»

Yazının fazla uzayacağından Gökalp'in Marks doktrinini tenkit eden, çürüten fikirlerinin hepsini burada açıklamaya imkân yok...

Görülüyor ki, mütefekkirimiz kökü maddeye dayanan bu görüşü iktisadi ve siyasî neticeleriyle reddediyor ve Marks'a karşı cephe alan Durkheim sosyolojisinde karar kılıyor. Herkesin bildiği bu hakikatın yönünü sola döndüren bu yoldaşlar nasıl bilmemezlikten gelirler?!.

Aynı yazıda «Osmanlı Sosyalist Fıkrası» Başlıklı bir kısım var. «Fırka» yerine «Fıkra» kullanılmış! Diyelim ki, bu bir matbaa hatasıdır. Fakat hayır, yazıda kaç defa fırka kelimesi varsa hepsi de fıkra şeklinde geçiyor!. Daha, şimdiki parti yerine kullanılan fırkayı, fıkra ile ayırt edemiyecek kadar cahil bu fıkra ve makale yazarlarının felsefeden, içtimaî doktrinlerden, sosyal adaletten bahsetmeleri çok garip...

Ve çok acı ...

Şimdilik yoldaşların çarpık yönüne bu kadar dokunduk. Mâbadı gelecek sayımızda.

Serdengeçti

TÜRKÇÜLÜĞÜN ESASLARI

Yazan : Ziya Gökalp, Milliyetçiliğin ana kitabı... Serdengeçtinin bir önsözü ve kitabın arkasında lügatça sı da var. Çok temiz ve güzel şekilde yeniden bastırılan bu eserin fiatı 300 kuruştur. Adres : Serdengeçti P. K. 353 — Ankara

FELSEFE

DÜNYA IZDIRAPLARI

Yazan : Schopenhauer

Fransızcadan Çeviren : M.G.

Her tarafta bir düşman vardır. Hayat müsalemetsiz bir muharebedir ve biz silâhı elde olarak ölürüz.»

Varlığımızın gayesi ızdırap değilse onun hikmeti vücudu yok demektir. Zira hayatta meknuz sefaletten doğan ve bütün dünyayı kuşatan sonu gelmez ızdırabın bizatihi gaye değil de sadece araz olduğunu kabul etmek abestir. Her münferit felâket gerçekten istisna imiş gibi görünür; fakat topyekûn felâket ve ızdırap değişmez kanundur.

Nasıl ki nehir bir engele raslayıncaya kadar düzgün akar aynı şekilde hayat da, insanlar ve hayvanlar âleminde iradeye karşı koyan bir mania zuhur etmedikçe şuursuz ve dikkatsiz akar. Eğer dikkat uyanmışsa sebebi iradenin bir maniaya çarpması, bir şok'a uğramasıdır. İrademize karşı dikilen, onu kesen veya ona karşı koyan, yani acı ve ızdırap veren herşeyi derhal ve apaçık hissederiz.

Bütün vücudumuzun umumi sıhhatının farkına varmayız da, ayakkabının vurduğu küçük bir noktadaki mevzii ızdırabı olanca derinliği ile hissederiz. İş'erimizin iyi ve düzgün gidişini mühimsemediğimiz halde işimizi bozan en küçük bir hâdise bizi fazlasıyla düşündürür. Şu halde refah ve saadet menfidir; müsbet olan yalnız ve yalnız ızdıraptır.

Izdırabı menfi bir şey olarak gören bazı metafizik sistemlerden daha saçma bir telâkki tasavvur edemiyorum. Izdırap ki, yegâne müsbet olandır.. Çünkü kendini hissettiren ancak odur. Bütün iyilikler, saadetler, tatmin edilişler menfidirler. Zira bunların bir arzuyu, bir ızdırabı ortadan kaldırmaktan başka hususiyetleri yoktur. Buna şunu da ekleyiniz : Neş'elerimiz çok kerre umduğumuzdan daha zayıf, ızdıraplarımızsa bütün tahminleri aşacak ölçüdedir. Bu nokta da iyice aydınlanmak ve hazzın ızdırabı aştığı veya ona eşit mi olduğunu anlamak isterseniz, bir vahşi hayvanla onun yuttuğu diğer bir hayvanın intibalarını karşılaştırınız!..

Her felâkette, her ızdırapta bu büyük teselli bizden daha bedbaht olanları düşünmektir. Bu çareye herkes başvurabilir; Dünyada bu yolla teselli bulamıyacak insan yoktur. Fakat topyekûn beşeriyet için bunun ifade ettiği teselli ne olabilir?

Kasabın kendilerini kesmeğe karar verdiği bir zamanda bundan habersiz çayırlarda oynaşan hayvanlar müsâli mes'ut günlerimizde, kaderin bize, hortlatık, körlük, cinnet v.s. gibi felâketlerden hangisini hazırladığını asla bilmeyiz.

Yakalamaya çalıştığınız her şey bize karşı koyar; her şey de yenilmesi gereken bir irade vardır. Tarih milletlerin hayatında bize yalnız harpler ve ihtilâller gösteriyor: Sulh yılları kısa ve tesadüfî bir müsalemetten ibarettir. Aynı şekilde insan hayatı da, yalnız mücerret ızdıraplara, sefalet ve sıkıntıya karşı değil, aynı zamanda diğer insanlara karşı girişilen daimî bir savaştır. Her tarafta bir düşman vardır : Hayat müsalemetsiz bir muharebedir. Ve silâhı elde olarak ölürüz.

Var oluşun büyük ızdırabına bizi sıkıştıran, nefes aldırmıyan, arkamızda kırbaç elde gardiyanlar gibi bekliyen, yalnız sıkıntının kucağına attığı insanların yakasını bırakan zamanın şiddetli akışı da eklenir.

Bununla beraber nasıl ki bulunduğumuz atmosfer tazyikinden kurtulunca patlar, aynı şekilde sefalet, ızdırap, acı, başarısızlık ve neticesiz çabalamaları insan hayatından ayrılırsa, havailiğin ifratı o derece büyük olurduki insanı patlatır veya hiç değilse ölçüsüz bir sarhoşluk ve müthiş bir deliliğe sürüklerdi.

Gemiye muvazene ve istikametini korumak için tayfa gerektiği gibi, insana da daima bir miktar, acı ızdırap, sefalet, endişe lâzımdır.

Izdırap, faaliyet, acı ve sefalet... İşte hayatı boyunca insanlara isabet eden ikramiye budur.

Fakat bütün dilekler, doğar doğmaz kabul ve tatmin edilseydi insan hayatı ne ile doldurulacak, zaman nasıl kullanılacaktı? İnsan ırkını herşeyin kendiliğinden çoğaldığı, tarla kuşlarının kızarmış olarak yenecek vaziyette uçtukları, herkesin derhal ve kolayca sevgili bulabildiği bir bolluk ülkesine yerleştiriniz, göreceksiniz ki insanlar ya can sıkıntısından ölecek, veya döğüşecek, birbirini boğazlıyacak ve tabiatın yüklediği ızdıraptan daha fazlasını icat edeceklerdir. Böyle bir mahlûk için hiç bir yer ve şartın daha iyi olamıyacağı aşikârdır.

İlk gençlik yıllarında, sahnede cereyan edecek olayların sevinçli ve sabırsız bekleyişi içinde, tiyatro perdesinin açılmasına muntazır çocuklar gibi, ilerde doğacak ve önceden hakkında hiçbir şey bilmediğimiz için, bir nev'i saadetle beklediğimiz kaderin karşısında bulunuruz. Gerçekten vaki olacak şeyleri bilen birinin nazarında çocuklar ölüme değil, hayata mahkûm edilmiş, fakat haklarında verilen hükmün muhtevasından habersiz, masum suçlulardır. Bununla beraber «Bugün fenadır, yarın daha fena olacak... Tâki günlerin en fenası gelinceye kadar...» diye ifade edebileceğimiz bir hali, yani çok yaşamayı istemiyen de yoktur.

Yer yüzünde hüküm süren ızdıraplar, sefalet ve acılar düşünüldükçe, bu seyyarede hayat hâdisesini icat etme bakımından güneşin ay veya herhangi bir diğer seyyare üzerindekinden daha fazla tesire malik olmaması, yeryüzününde onlarınki gibi buzlu bir kristalden ibaret olması temenni ve tercih edilir.

BİR NESLİ NASIL MAHVETTİLER?

Serdengeçti Osman Yüksel'in en çok okunan kitabı. Bir nesli mahvedenlerin niyetleri, zihniyetleri... Mahvedilen neslimizin serencâmı Bütün açıklığı ile bu kitapta (4) baskısı da bitmek üzere Fiatı : 150 Kr.

www.ulkunet.com

KÖY ENSTİTÜLERİNİN İÇ YÜZÜ. — GENÇLERİ BİRLEŞMEYE ÇİFTLEŞMEYE TEŞVİK EDEN BİR UMUM MÜDÜR!.. BU ADAM, «UÇ SENE SONRA İHTİLÂLİMİZ TAMAM» DİYORDU. ENSTİTÜLER NASIL SİLÂH DEPOSU HALİNE GETİRİLDİ. AY - YILDIZLI BAYRAKLAR NASIL YIRTILIYOR. ÇEKİÇLİ - ORAKLI BAYRAKLAR OKUL DİREKLERİNE NASIL ÇEKİLİYORDU?

TALEBESİNİN IRZINA GEÇEN ÖĞRETMENLER. BUNLARI İDARE EDEN KİMLERDİ. HASANOĞLAN KÖY ENSTİTÜSÜNÜN VE DİL TARİH COĞRAFYA FAKÜLTESİNİN İÇ YÜZÜ. KIZIL FAALİYETLERİN MERKEZLERİ. BÜTÜN BUNLAR GELECEK SAYILARIMIZDA... ŞİMDİLİK PR. DR. MÜMTAZ TURHAN'LA, BİZZAT BU ENSTİTÜLERDEN MEZUN OLMUŞ BİR GENCİN YAZISINI NEŞREDİYORUZ. Serdengeçti

Köy Enstitüleri Facıası!

KÖY ENSTİTÜLERİ REZALETİ :

Halkçıların ve onların yetiştirdiği müfrit inkılâpçıların bir derdi var. Övünerek, döğünerek her sene ortaya attıkları bu dert Köy Enstitülerinin kapanışından ileri geliyor.

Onlara göre Köy Enstitüleri milleti kalkındıracak, köylüyü cehaletten kurtaracak yegâne müesseselerdi.

Demokrat parti iktidarının zalim eli bu, dilberim teşkilâtı dağıttı. Bizi yeniden ortaçağın karanlıklarına doğru sürükledi. Halbuki biz, C.H.P. liler milleti kalkındıracak, kültür ordusunu hazırlıyacak iksiri bulmuştuk. Ne çare, inkılâbımızı tamamlamadan iktidarı elimizden aldılar.

Halkçıların ve onların içine bol miktarda karışmış olan solcuların iddiaları bu.. Bizim, milletin realitesi, Türk halkının mizacı, karakteri, itikadı, temayülü ile zerre kadar alâkası olmıyan, başta Cumhuriyet Gazetesi olmak üzere, hemen hemen bütün gazetelerimizde bu propagandanın emrinde.. Gönüllü hizmetkârı.. Bilen bilmiyen de birçok bakımlardan doğru şeyler söyliyen muhalefetin sözlerine bakarak, o gazetelere her yazılıp çizileni hakikat sanarak bu propagandanın tesiri altında kalıyor. «Ya» diyor, «çok yazık ettiler. Köy Enstitülerini kapatmakla». Dur bakalım mesele öyle mi?

Evvelâ bu enstitüler on'ların iddia ettikleri gibi kendi buluşlarının mahsulü deyildir. 70-80 sene evvel Amerika'da, daha sonra da Afrika'da kurulmuştur. Ama onlarınki ağzı - burnu yerinde, kurulduğu yerin bünyesine tamamiyle uygun müesseselerdi.

Enstitülerin peygamberi, o zaman ilk tedrisat Umum Müdürü bu'unan Bay İsmail Hakkı Tonguç'tu. Hâşâ Allah'da Hasan Âli Yücel..

Sözde Türk köylüsüne her hususta demirci, çiftçi, marangoz, inşaatcı, ilâhiri önderlik edecek eleman yetiştirecekti bu enstitüler.

Mezun olan'ar köylere öğretmen olarak tâyin edildi. Köylerde numune bahçeleri ihdas olundu.. Ayrıca öğretmene de bir mikdar arazi, hayvan v.s. verildi. Gerek bu numune bahçelerinin, gerek öğretmenlere ayrılan arazilerin bu tahsisinde köylülerle öğretmenler ve hükûmet arasında çıkan münakaşa ve mücadeleler, köylünün toprağını zorla elinden alan despotca hareketlerin hikâyesi, uzun ve hazindir.. Numune bahçelerinin sonradan ne hâle geldiğini, getirildiği herkesin malûmudur. Yüz numara haline geldi bu bahçeler.

Öğretmen hem çiftçi, hem bahçıvan, hem hayvan yetiştirici, hem marangoz hem demirci, hem yapıcı. Sonra da çocukları okutacak öyle mi?

Eski ilkmektep mezunlarının karşısında bile «gık» diyemiyecek kadar bilgiden mahrum, talim terbiye yoksulu bu öğretmenler kalkındıracakları milleti öyle mi?

Şimdi biz bunları bırakalım da, bu enstitülerin vaktiyle ne maksatla kurulmuş olduğunu görelim: Yalnız kendi gördüklerimizi, bildiklerimizi, duyduklarımızı söykeneden evvel, köy enstitülerinin en faal olduğu bir zamanda, Erzurum'un bâzı köylerinde tetkikler yapan değerli ilim adamlarımızdan Prof. Mümtaz Turhan Bey'in görüşlerini takdim edelim...

Değerli profesörümüz «Kültür Değişmeleri» ismini taşıyan, ikinci baskısı yapıldığı halde mevcudu kalmıyan o kıymetli eserinin 93, 94, 95 sahifelerinde 1950 iktidar deyişiminden sonra bu köylerde bazı müsbet inkişafları kaydettikten sonra aynen şöyle demektedir :

«Bu sevindirici müsbet inkişaf ve deyişmelerin yanında insanı üzen ve düşündüren bir tahavvülü de buraya kaydetmeden geçemiyeceğim. Bu da muhalefete karşı gittikçe fazlalaşan bir alâkasızlık ve lâkaydidir. İlk hamlede mahiyetini anlıyamadığım bu hâdise benim için büyük bir sürpriz olmuş, sonra da çok düşündürmüştü. Çünkü yukarıda işaret edildiği gibi, bu cemaatın belli başlı hususiyetlerinden biriside maarife bilhassa köylerdeki mekteplere düşkünlüğü idi. Bunu bilince insanın hayret etmemesi ve cemaatın atitüdündeki (tavırlarındaki) bu değişikliğin bir muamma gibi tesir etmemesi mümkün değildi.

Bu meseleyi hal ve izah edecek yakın ve uzak bütün ihtimalleri düşünüp objektif deliller ararken yakındaki yayla köylerinden birine davet edilmiştim. Köyün ileri gelenlerinden çoğu bizi ziyarete gelmişti; müsafir olduğum evde konuşuyorlardı. Bir aralık içeriye giren bekçi, «Gezici başöğretmenle müdür geldi; seni görmek istiyorlar» dedi. Uyanık, zeki bir adam olan muhtarın rahatı kaçmıştı. Sanki ödemek istediği halde borcunu veremiyen bir kimsenin huzursuzluğu içinde idi. «Ben şimdi ne yapacağım» diye söyleniyordu. Muhtar gittikten sonra meselenin esasını öğrenmek istedim. İçlerinden birisi «Hiç efendim mektebin camları kırılmış; her halde onları yaptırmaya gelmişlerdir» dedi. «Başöğretmen bundan evvel iki defa daha gelmişti. Belki yine yaptıramam diye müdürü de beraber getirmiş olacak. Malûmunuz, iki hafta sonra mektep açılacaktır; o vakte kadar yapılması lâzım» peki bu camları kimin yapması lâzım. Kime yaptırmak istiyorlar diye sordum. «Yine bizim yaptırmamızı istiyorlar. Sanki köyde cam fabrikası var, biz bir defa herşeyi tamamlayıp teslim ettik, iyi muhafaza etseydi'er». Bunun üzerine öğretmenlerin nerede olduklarını öğrenmek istemiştim «asıl öğretmen Erzurum'a kursa gitmiş, eğitmen de ben tatildeyim diye alâkadar olmuyor. Onun için herşeyi köylüye yaptırmak istiyorlar» dediler. Bundan sonra camlar niçin sağlam kalmıyor. Kim kırıyor, acaba bir bekçi tutmak kabil değil mi? Gibi daha birçok sual'er sordum. Sonra, da başöğretmenle muhtarla ayrı ayrı ve bir arada konuştum. Aldığım cevapların ve intibaın hülâsası şuydu : Köylüler mektepten, bilhassa öğretmenlerden memnun değildiler. Bunların tavır ve hareketleri, köylülere karşı muamelele ri onlarla olan münasebetleri iyi değildir; garip görünmektedir, vazifelerini yapmamaktadırlar Bütün köyde seksen talebeden sekizi olsun sadece okuma yazma bile öğrenememiştir. Binaenaleyh köylü evvelce mektebe karşı göstermiş olduğu alâkayı da kaybetmiştir, onu yaptırmak için şimdiye kadar sarfetmiş olduğu para ve emeğe acımaktadır. Yeni en küçük bir fedakârlıkta bulunmak istemiyor. Bu noktalarda başöğretmen de muhtar da birleşiyorlar ve bu vaziyet karşısında az duymaktadırlar. Yine bunlara göre aynı insanlar bir köy için muazzam denilebilecek şu mektebi, öğretmen eviyle birlikte seve seve yapmışlardır. En fakir ve kimsesiz kadın'ardan zenginlere kadar, herkes istisnasız bir şekilde çalışmış, maddî mânevî yardımda bulunmuşlardır. Şimdi cam almak için cüz'i bir parayı bile vermiyorlar.

Bu vakıadan bir kaç gün sonra cemaati teşkil eden köylerin en büyüklerinden biri olan başka bir köye, Azap'a gitmiştim. Bu köy mekteb an'anesi bakımından diğerlerinden çok daha eski ve kuvvetlidir. Birinci dünya harbinden evvel, diğer köylerden ge'en talebeleri de içine alan bir mahalle mektebi vardı. Harpten sonra da bu havalinin ilk resmî beş sınıflık mektebi burada açılmış Erzurum muallim mektebinden mezun iki muktedir muallimin eline verilmişti. Şimdi bun'arın yerine Cilâvuz Köy Enstüsünden çıkmış iki öğretmen gelmişti.

Burada da aynı şikâyet ve dertlere şahid oldum. Bu hususta sormak için bana vakit bırakmadan, bu öğretmenleri oradan aldırıp yerlerine vine eskisi gibi şehirde yetişmiş (Muallim Mektebi mezunu) hocaların gönderilmesine delâlet etmemi istediler. Hocalardan niçin memnun olmadık'arını sebebini sordum. Hemen hep birden «Beyim eğer böyle giderse köyde okur - yazar kalmıyacak» diye haykırdılar. Halbuki, yine anlattıklarına göre, bu köyden şimdiye kadar biri birinci sınıf bir doktor, bir tanesi ziraat ve diğeri orman mühendisi olmak üzere üç yüksek mektep mezunu, beş altı tane orta ve lise mezunu birkaç ilk mektep muallimi çıkmıştır. Bunların hepsi, hattâ bugünkü öğretmen bile eski köy mektebinden mezundurlar.

«Şimdi mektebi bitirenlerin onda hattâ yirmi de biri okuyup yazmayı bile öğrenemiyorlar. Şehirler de nasıl devam edebilirler? Mamafih dâva yalnız bununla bitmiyor; bir de öğretmenleri görmemiz lâzım. İşleri güçleri bir araya gelip içmek, mütemadiyen şarkı söy'emek, oynamaktır. Adetlerimize, ahlâk kaidelerine riayet etmiyor ,bizleri hâkir görüyorlar. Bunlar geleli köyde hürmet diye bir şey kalmadı. Umumiyetle tahsil ve terbiyenin insanı böyle yapacağını zannetmiyoruz. Çünkü onlardan daha yüksek mekteplerden mezun o'muş başkalarını da görüyoruz. Sözün kısası, bunlar tuhaf yetiştirilmiş bir acaip insanlar.. Bunlarla biz anlaşamıyoruz.** (Devam edecek)

www.ulkunet.com

Enstitü Mezunu Bir Öğretmenin İfşaatı

Kemâl Fadaî COŞKUNER
Aksu Köy Enstitüsü Mezunu

Aksu Köy Enstitüsü 1945 yıl mezunuyum. Aksu denince aklıma önce müdür Talât Ersoy gelir. Muvaffak olabildiği nisbette okulun bütünlüğünün korunmasında gayret sarfeden bu müdürü saygı ile anarım.

Bizler, Allah kelâmını dil'erden düşürmeyen ana'arın, babaların kucaklarından ayrılarak, saf birer köylü çocuğu halinde bu müesseselere girdik. Bu saffetimizle, okulumuza zaman zaman uğrayan Maarifin üst kademelerine yükselmiş zevatı yurt sevgisinin, millet aşkının öncüleri o'arak alkışladık. Hayata atılıp enstitüler için yazılanları, enstitüde geçen hayatımızla mukayese etmek imkânını bulduğumuz ânda kendimize gelebildik. O zaman enstitüde gördüklerim zihnimde bir bir canlandı, Çifte'erden gelmiş bir hocanın, bir eğitim başının komünist Sabahattin Ali'nin «Değirmen», «Kağın ve ses» kitaplarını tavsiye ettiğini hatırladım. Bir ara bize de giren bir Türkçe hocası onun talebesi olduğunu iftiharla söylerdi. (1) Bu hocanın bazı talebe'ere «Allaha inanıyor musunuz» dediğini de hatırladım. Komünist listede ismi geçen kitaplardan bazılarının, enstitüde yüksek bir maarifçinin bizleri toplayıp okumamızı tavsiye ettiği kitaplar o'duğunu irkilerek hatırladım.

«Çırpındın Karadeniz bakıp Türkün bayrağına» diye başlayan, bizleri teshir eden bu hamesi şarkının artık söyletilmez olup bunun yerine manâsını o zaman'ar anlıyamadığım:

Karadeniz [illegible] bak durma,
Bütün arkadaşları bekliyoruz borana.

Türküsünün yer aldığını üzülerek hatırladım. Bir sabah mütalâasında yazdırılan, bizlere silâh olarak veri'en meşhur altı maddemiz vardı. En ufak müşkülümüzde durumu mektupla bile, umum müdüre bildirmek yetkisi veren idareyi her Cumartesi tenkid hakkını tanıyan bu altı maddeyle müşkül durumda kalan birçok hoca'arın zavallı halini, bizden çekinen bazı idarecileri hatırladım.

Bu hatırlamaların karşısında da sayın müdür Talât Ersoy'un, sol fikirli olduğu yazarından anlaşı'an çok sayıda gönderilmiş bir kitabı niçin beş sene bir dolapta kilidli kalmağa mahkûm ettiğini bazı idareci ve hocalarla niçin ihtilâf halinde olduğunu, he'e Yüksek Köy Enstitüsünden gelmeğe başlayan bazı stajyerler'e arasının niçin iyi gitmediğini artık iyice anlamış bulunuyordum.

Enstitüye çeşitli dergiler gelmekteydi. Dahili olduğum, Çınara'tı, Yeniadam, Çığır, Kopuz mecmualarının yanında çarpık fikirli mecmualar da gelirdi. Hiç unutmam sene 1944. Köy enstitüleri dergisine «Türklük» isimli bir şiir gönderdim. «Böyle şiir'er yazmayın» diye sert bir ihtar aldım. O zaman memleket için zararlı görünen bu şiirin bir kıt'asını taktirinize arz edeceğim:

Tarihe sor kökümüz anayurttadır bizim,
Boşluklara uzanmış çıkmaz izimiz bizim.
Altaylardan duyulur halâ sesimiz bizim.
Ata'arda yadigâr bu kan bize arkadaş.

1945 senesinde mezun olduk. Bir ay geçmemişti ki Talât Ersoy'un müdürlükten alındığını, eğitim başının müdür olduğunu üzülerek öğrendik. Stajyerler galip gelmişlerdi. İşte o müdürden sonra Aksu Köy Enstitüsünde cereyan ettiği duyu'an bir çok nahoş hâdiseler, uygunsuz hareketler bir birini takip etmişti.

Bunlardan üyler ürperten birini nakledi-yorum:

Allah'a inanmıyanlar ve inananlar diye okul ikiye ayrılıyor. Durumun tamamen e'ektriklendiği bir günde, bu ayrılık kanlı bir meydan kavgası şeklini alıyor. Ustabaşıların aşçıların dahi kepçeleriy'e iştirak ettiği kanlı mücadelede münkirler yerlerde sürükleniyor. Kayd ettiğim bu olay Antalya şehir merkezinde tepkileri haftalarca devam etmiştir. Beş vakit namazını kı'an anne ve babaların çocuklarını bu acıklı hale kimler getirmişti? Enstitü mezunu oluşumu talihsizlik eseri sayıyorsam çok görmeyin. Evet, o enstitülerden şikâyetçiyim. Çünkü onlar benim ruhumu mil'iyetimi, imanımı elimden almak, bizleri mânen yok etmek istemişlerdi.

Enstitüler hakkında yazı yazan muhterem kalem sahiplerinin vicdanlarına hitap ediyorum: Durum böy'e olmakla beraber yine de, enstitü mezunlarının çok büyük ekseriyeti çok şükür milli hislerine tam olarak sahip, ve imanlı kalmışlardır. Bu hususu dikkata almanızı dilerim.

Muhterem mes'ekdaşlarıma da döner derim ki: Enstitülerin yeniden açılması, bizleri ve teşkilâtı kaprislerine âlet etmek isteyenleri, ancak sevindirir. Onun için 1234 sayılı kanunla sağlanan tek tip öğretmen oku'u sistemini benimseyip desteklemek vazifemiz olmalıdır.

KÖY ENSTİTÜLERİ VE DERNEKLER

Köy Enstitüleri mevzuu üzerinde Enstitü mezunu bir öğretmen olarak, ha'k efkârını tenvir etmek mecburiyetindeyim. Enstitü mezunu üç beş müfettiş ve öğretmenin, Köy Enstitülerinin ihyası için giriştikleri mücadelede bütün enstitüleri kendi fikirleriyle berabermiş gibi göstermek istemeleri bizleri üzmüştür. Teşkilâta iki'ik getiren bu ayırıcı zihniyetin Türkiye öğretmenlerini üzen bir mevzu olduğunu kabul etmeliyiz.

Halbuki Köy Enstitüleri 6234 sayılı kanunla öğretmen okul'ariyle birleştirilerek çok iyi bir gayeye yönelmiştir. Bu kanunun getirdiği kanun nazarında ayrı ayrı mütalâa edilmekten kurtulduk. Dertlerimiz, neşelerimiz birleşti; köy öğretmeni, şehir öğretmeni tefriki kalktı. Tek tip Türk öğretmeni ha'ine geldik.

Varılan bu mes'ut neticede hepimiz manevî bir haz ve huzura kavuşmuşken şimdi üç beş enstitülü meslektaşın maarif camiası içerisine ikilik tohumları serpmekte ısrar edişlerine teessüf etmek elden gelmez. Acaba bu arkadaşlar enstitülerin bu mem'ekete daha faydalı olacağı fikrini müdafaa ederlerken samimi midirler? Yoksa bu şekilde konuşmak, bu şekilde yazmak menfaatlarına daha uygun düşüyor da ondan mı bu yolu tutmuşlardır. Hazin o'an taraf, bu mânasız mücadelenin asıl üzüntüsünü büyük kütleyi teşkil eden bizlerin çekmekte olduğudur.

Şunu kabul etmek lâzımdır ki, Köy Enstitü'erinin bu memleketi aydınlığa götüremiyeceğinin isbatı yapılmıştır. Memleketin öğretmene, okula ihtiyacı olduğu muhakkak. Fakat bu ihtiyacı karşılıyabilmek için illâ Köy Enstitülerinin açılması mı lâzımdır? Öğretmen okullarını çoğaltmakla başka tedbirlerle bu ihtiyaç karşılanamaz mı? Şu halde aksini iddia etmek'e maksatlarının ne olduğunu anlamak pek güç olmasa gerektir. Bizler kimseye âlet olmayız, omuzlarımızı kimsenin yükselme basamağı yapmak niyetinde de değiliz.

Köy Enstitülerinin yeniden açılması fikri son günlerin o'ayı gibi görünüyorsa da az çok bir mazisi vardır. Muhtelif bölgelerdeki köy öğretmen dernekleri 6234 ve 6588 sayılı intibak kanunundan sonra gayesini tamamlamış dernekler olarak mesaisine son verip, Türkiye Öğretmenler Federasyonuna katı'maları lâzımken aksine yön değiştirerek enstitücülük fikrini geliştirmeyi kendilerine gaye edinmişlerdir.

Ege Köy öğretmenler derneğinin 1957 İzmir kongresinde, öğretmen okullariyle aynı seviyeye gelmekte olduğumuzu, bu sebeple ikililiği devam ettiren bu derneklere lüzum kalmadığını ifade ettiğimiz zaman bazı idareciler: Hayır, Türkiye öğretmenler Federasyonu köy öğretmenlerinin işleriyle ilgi'enmez buyurdular. Halbuki temsilci olarak katıldığım Türkiye Öğretmenler Federasyonunun bu yıl ki Erzurum kongresinde ekseri de'egeler, köy dâvasından, köy öğretmenlerinin işlerinden dertlerinden bahsettiler. Bu iddialarının bahaneden ibaret olduğunun delilidir.

Enstitüler tarafından kurulan köy öğretmen dernek'eri bidayette bir zarurettен doğmuştu. Çünkü, o günkü durumumuz çok ağır olup, öğretmen okullarından tamamen ayrı idik. Dernekler bu farkı ortadan kaldırmak için kuruldu. Bu farkta kalktı. Onlarla eşit durumda geldik. Şimdi ne diye hâlâ ikiliği devam

GÜLÜNÇ HAKİKATLAR

«A» dan «Z» kadar bir devrin zihniyetini, açık, acı, iğneleyici fıkralarla tesbit, teşhir takdim eden Serdengeçti'nin bu mizahi kitabı da bitmek üzeredir. Fiatı: 250 Kr.

★

İLİMLER VE SANATLAR HAKKINDA NUTUK!

J. J. Ruso'nun mükâfat kazanan eseri... Sosyetenin yapmacık, riyakâr havasından bunalan bir ruhun isyanı.. Hürlüğün, tabiiliğin, samimiliğin müdafaası... Ruso'nun bu şaheserini mutlakkak görünüz. Serdengeçti Neşriyatından olan bu kitabın fiatı: 150 kuruştur.

www.ulkunet.com

Kelimelerin Cazibesi

Hürriyet - Meşrutiyet - Cumhuriyet - Demokrasi - Sosyal Adalet - Sosyalizim

Zaman zaman bizde bazı sistemler rejimler kelimeler moda haline geliyor ve ona bir kurtarıcı gibi sarılıyoruz. Meselâ çok yanlış olarak Abdülhamit halka ve bütün dünyaya koyu bir müstebit olarak tanıtılmıştır. Öyleki istibda da bir misâl verilecek mi, «Bu Abdülhamit istibdadını da geçti» deriz. İçerden dışardan bir çok düşmanlarını devamlı tecavüz ve taarruzlarına maruz kalan Abdülhamit, o zaman memlekete geniş şekilde yayılan Hürriyet kelimesinin sihrine kapılanların elbirliği ile tahtından indirildikten sonra bu fusunlu hürriyet kelimesinin her şeyi halledivereceği sanılmıştı. Fusunlu diyorum; Zira o zaman hürriyetçilerin başında bulunan Namık Kemal'in mısraları bu kelimenin cazibesini çok güzel dile getirmektedir :

«Ne efsunkâr imişsin ey dilârı hürriyet
Esiri aşkın olduk gerçi kurtulduk esaretten»

vatan şairimizin dediği gibi, herkes bu hürriyet kelimesinin âşıkı, esiri olmuştu. Hürriyet bir iksir, adetâ bir tılsımdı. Onun sayesinde karanlıklar aydınlanacak, işler yoluna girecek herkeste huzura, rahata, refaha kavuşacaktı.

Hürriyetin ilânındaki şuursuz kalabalığı M. Akif şöyle anlatır :

«Bir de İstanbul'a geldim ki, bütün çarşı pazar
Naradan çalkanıyor, öyleya hürriyet var!
Galeyan geldi mi, mantık savuşurmuş, doğru.
Vardı aklından o gün her kimi gördümse zoru.
Kimse farkında değil, anlaşılası yaptığının,
Kafalar tütsülü hülya ile, gözler kızgın
Sanki zincirlerdeler hep boşanıp zincirden
Yakıvermişte timarhaneyi çıkmış birden..
Zurnadar şehrin ahâlisini takmış peşine
Yedisinden tutarak tâ dayanın yetmişine
Ötüyor her taşın üstünde birer dilli düdük
Dinliyor kaplamış etrafını yüzlerce hödük!
Kim ne söylerse, hemen el vurup alkışlanacak
— Yaşasın?.
— Kim yaşasın?
— Ömrü olan
Şak, şak, şak!
Ne devâirde hükûmet, ne ahalide bir iş
Ne sanayi, ne müarif ne alış var, ne veriş.
.....
.....
Kör çıban neşterin altında nasıl patlarsa,
Hep ağızlar deşilip, kimde ne cevher varsa
Saçıyor ortaya ister temiz, ister kirli;
Kalmıyor kimseciğin muzmeri artık gizli.
Dalkavuk devri değil, eski kasaid yerine
Üdebânız ana avrat sövüyor birbirine
Türlü adlarla çıkan namütenahi gazete,
Ayrılık tohumunu bol bol atıyor memlekete
İt yetiştirmek için toprağı gayet münbit
Bularak fuhşediyor salına gezen bir sürü it!.
Yürüyor dine, beş-on maskara alkışlanıyor-
Nesl-i hazır bunu hürriyet-i vicdan sanıyor»

M. Akif o günkü manzarayı o kendine has güzel uslûbuyla işte böyle tasvir ediyor ki, sanki bu günler için söylenmiş.. Fakat Akif gibi nadir zekâlar, ilerliyi görebilenler cemiyetimizde ne kadar azdır. (Devamı 12. sayfada)

---

ettiren dernekleri yaşatmağa çalışalım?. Sayın dernek başkanı arkadaşım «Huzursuzluktan» bahsediyor. Teşkilâta huzursuzluğu getiren bir kaç öğretmenin vekâlet emrine alınması değil, iki'lik yaratıcı fikrin menbaı olan Köy öğretmen dernekler'nin hâlâ yaşamakta devam etmesidir. Bu cihete dikkat edilirse öğretmen okulu mezunlarını haklı olarak üzmektedir. Köy öğretmeni, şehir öğretmeni diye artık bir tefrik düşünülmezken, bu farkı devam ettiren ayırıcı derneklere ne lüzum vardır?

Türkiye Öğretmenler Federasyonu bir tebliğ neşrederek, vekâletin tutumunu tasvip etti. Bunun arkasından da hemen aynı tasvipkâr mâhiyette köy öğretmenler derneğinin de bir tebliği beklenirdi.

7 Eylül'de Manisa'da Köy öğretmenleri derneğinin kongresi vardı. Bu kongreye iştirâk edecek muhterem de'ege arkadaşlarıma düşen bir vazife vardı. Siyasete âlet edilebilme ihtimal'ni de göz önüne alarak, mesaisini tamamlamış, hiç bir fonksiyonu kalmamış, meslekte ikilik yaratan bu derneklerin kapanmasını temin etmek. Bunu sağ'yabilselerdi, bu hareketleriyle yetmiş bin öğretmenin millet huzurunda alkışlıyacağına emindim.

KÖY ENSTİTÜLERİ VE BUGÜNKÜ DURUMUMUZ

20 Lira ücret'e, 20 sene çalışmağa mahkûm edildiğimiz o ızdıraplı yıllarımızda, bir ufak şiir kitabı bastırmıştım. Bu kitaptaki «ÖVEY EVLÂT» isim'i şiirimde şöyle başlıyorum:

Bir garip peyda oldu köyümüzde
Melûl, mahzun sokaklarda dolaşır.
Yalnız dağarcığı eksik omuzunda
Adı öğretmendir bu fakirin
Belki de kırk parası yok avucunda

O ızdıraplı yılları çok çok geri'lerde bıraktık. Çok şükür artık övey evlâd durumunda değiliz, ama diyecekler ki siz san'atkârdınız. Devletçe paranız temin edilmiş hayvanlarınız, tarlalarınız, arazi'niz vardı.

İzah edelim: Bizler öğretmen mi idik, bir işçi mi, ziraatçı mı, yoksa kırlarda hayvan otlatan bir çoban mı? Önce durumumuz tayin edilmemişti. Belki bu yüzden olacak ki bir çok yerlerde bizlere öğretmen diyemiyor'ar, eğitmen diye hitap ediyorlardı. 4274 sayılı kanunun 10 uncu maddesi de okuldan hariç üzerimize öyle vazifeler yüklemişti ki bu kadar karma karışık işlerin içerisinde hiç birisine faydalı o'muyorduk ve olamazdık.

Hayvanlar meselesine gelince, maalesef biz hayvanlardan yemedik hayvanlar bizden yediler. Üstelik onların perişan hali biz'ere birer dert oldu. Bakımsızlıktan, verimsiz hale düştüler. Kimisi öldü, kimisi satıldı. Veri'en arazi ise daha büyük bir huzursuzluğun üzüntünün kaynağı haline geldi. Köylümüzle birbirimize girdik mahkemelere düştük, cinayetlere kadar varan hâdise'er oldu. Köylü hakkı idi. Köylünün emek verdiği tarlalarına ne hakla ortak olmağa kalkıyordu. Bir de viodan huzuruyle bu tarlaları nasıl işletecektik? Ben şahsen bunu yapamadım, köyümden sorabi'irsiniz.

Şu san'atkârlık tarafımızı da izah edeyim: Ben demirci idim. Enstitüyü bitirdiğim zaman ancak bir körük çekmesini beceriyor, bir çivi kesmesini dahi bilmiyordum. Ama bana çoğunun ismini bilmediğim o zamanın parasıyla belki bin beş yüz liranın üstünde âlet verdiler. Bunlar köylerde İş'emez hale geldi. Yalnız ben mi böyleydim. Hayır, Enstitüye elinde bir baba sanatı olarak gelenler hariç, aşağı yukarı hepimiz aynı durumda idik. Niçin bu böyle idi?.

Anlatayım.. Biz enstitüye giderken iki yıl sonra marangoz'uk, demirci'lik diye iki sanaat grubuna ayrıldık. Proğramımızda ayrıca tarla ziraatı, meyvacılık, tavukçuluk, ipekçilik, arıcılık, fotoğrafçılık, kooperatifçilik, dokumacılık, tenekecilik gibi iş'er de vardı. Bir de bunun yanında yıllarımızın büyük bir kısmı da taş kırmakla, tepe devirmekle, kanallar açıp bataklıklar kurutmak'a, tarla bellemekle, yer yatak açmakla, kısaca reçberlikle geçti. Bu şartlar içerisinde hangi birisini öğrenebilecektik. Netice yarım adam olduk. «Bir koltuğa iki karpuz sığmaz» ata sözünü unutur da, bir koltuğa on karpuz sığdırmağa kalkarsak neticenin böyle olacağı tabii'dir. İşte bu suretle milyonlara mal olan bu aletler işleyemedi. Paslandı, satıldı heba oldu gitti. Yıllarca sızandık. Biz hayvan, arazi âlet istemiyoruz; hepsi sizin olsun.. Bize maaş verin dedik. Çünkü biz bunların zararından başka faydasını görmedik.

Enstitüde bu şartlar içinde çıkınca kültür durumumuzun ne halde olduğu hatıra gelebilir. Gördüğüm lüzum üzerine bu cihetî anlayışlı okuyucu'larımızı takdirine bırakıp geçemiyorum. Yalnız şunu kaydetmek isterim: Musiki ve tiyatro sahasındaki başarımız her müsafirin gözünü boyamak hususunda işe yaramaktaydı.

Enstitüyü böylece bitiren bizler, sözde Türk köylüsünü kalkındıracaktık. İyi ama onlar bizde aradıkları ruhu, bekledikleri ümidi maalesef bulamadılar. Bulamazlardı da.. İşin en acısı: «Bize enstitü mektebinden değil, yabancı muâllim gönderin» diyecek kadar ileri giden köylerimiz olmuştur. Esasen o yıllarda öy'e bir geçim sıkıntısına düşmüştük ki, kendi nafaka derdimizden şu ibu işle uğraşacak ne vaktimiz, ne de dermanımız vardı. Sınıfında dersle meşgulken, öğle yemeğinde çocuklarımıza ne bulup yedireceğimizi düşünecek duruma gelmiştik. Bir geçim derdiyle, 17 Mayıs'ta doğacak kızımı bekliyemeden, 12 Mayıs'ta gurbete düşüp, Bayındır ovasında on sekiz saat pamuk çapasına yaslanarak 28 günde 220 lira para alıp, sevine sevine evime koştuğum o günleri gözlerim yaşararak hatırlarım. Bizleri o hale getiren o günün mes'ullerini nasıl affederim.

Köy Enstitü'erine methiye ha. Hayır, yapamıyacağım. Yüz defa, bin defa haykırıyorum: Yapamam.. Gayri şuuri hareket edemem. Enstitülerin yeniden açılması yolunda propaganda yapanlar, lütfen hususî maksatlarını bir tarafa bıraksınlar. Biz o günlerin mağduru olarak üzüntüsünü çekmekte devam ediyoruz. Bugün öğretmen okuluna çevri'en o müesseselerdeki okuyan binlerce talebeyi, biz'm düştüğümüz acıklı duruma sürüklemeğe hakları yoktur. Israrda devam ederlerse şöyle bir soruyla karşılaşmanız mümkündür:

Eski statü ile çalışmağa razımısınız? Kendileri de dahil, evet diyecek bir arkadaş çıkabilir mi? Şu halde dâvaları nedir ki bu mânasız yolda ısrar ederler. Unutmayalım ki birer ıstırap olan mazinin o ağır ayırıcı şartlardan kurtulduk. 6234 sayı'ı kanunula da mesleği ikiye ayıran en büyük dert kalktı. Fakat bu ikiliği devam ettiren Köy öğretmen dernekleri yaşıyorsa o bizim hatamız... Velhasıl durumumuz düzeldi son intibak kanunuyla da bütün haklarımızı aldık. Bu neitce bizi sevindirmeğe yetmez mi?

www.ulkunet.com

Malatya Hâdisesi ve Bir Hâtıra

1952 yılının sonlarına doğru Malatya da bazı gençler tarafından Ahmet Emin'e bir suikast yapılmış, gazetelerin kopardığı yaygara, yaptıkları sistemli, kasıtlı neşriyat üzerine, bu hâdise ile zerre kadar alâkası olmıyan birçok vatandaşların evlerin de aramalar yapılmış, yazıhaneleri, idarehaneleri basılmış, bu arada 25 — 30 kişi de tevkif olunmuştu. Tevkif olunanlar arasında şu satırların garip yazarı da bulunuyordu.

Malatya Hâdisesini canlandıran bir fotoğraf. Öndeki N. Fazıl.. Polislere ve kalabalığa yan bakan, bendeniz! tekrar hapsaneye giriyoruz..

Esasen nerde bir hâdise çıksa, isterse bu hâdise Kaf dağının arkasında olsun, mutlaka gelirler beni bulurlar. Eksik olmasınlar, her devrin ikdidarı ve onun emrinde çalışan savcılar, emniyet mensupları bizi hatırdan hiç çıkarmazlar. İşte o zaman da böyle oldu. İki defa yazıhanemize baskın yapıldı... Arama... Neyi arıyorlardı; arıyacaklardı. Malatya suikastı ile benim alâkamı tesbit edeceklerdi. Suç unsuru, suç aleti arıyorlar. Çünkü gazeteler allahın günü Saidi Nursiden, Necip Fazıldan benden bahsediyorlardı. Bir gün dört sivil polis bir komser yazıhaneme geldiler, «Serdengeçti arama yapacağız» dediler. Buyurun! Komser, evvelâ üzerinizi... dedi...

— Hay hay buyurun! Başladı aramaya. Yan ceplerimi, iç ceplerimi ve sonra pantolonumun ceplerini. Pantolonumun cebine elini sokunca komisere dedim ki:

— Komiser bey biraz daha elini ileri sokarsan, aradığını bulacaksın, suç aleti eline geçecek! Komiser evvelâ bir tuhaf oldu. Sonra hep birlikte güldük aramaya devam olunuyord Dosyalar, kitaplar her yer hallaç pamuğu gibi atılıyor derken bizim Necip Fazıl kaşını gözünü oynatarak çıkagelmesin mi? Manzarayı görünce hemen durakladı ve hemen makinalı tüfekten kurşun boşanırcasına, şunları söyledi: Ağzının içini, burnunun deliklerini saçlarının arasını iyice aramışlarsa dışarıya çık seninle görüşeceğim!

Bu cümleyi o kadar seri ve şiddetli söyledi ki, ağzımın içini aramamış olan bu adamların cümlesinin ağızları açık kaldı!.

— Kim bu? Necip Fazıl... Necip Fazıl mı? Vay anasını. Ben hemen dışarı çıktım. Komiser yanındaki gence, sarışın göğsünde Hukuk Fakültesi rozeti bulunan, polise göz işareti yaptı. Dışarı çıkda dinle ne konuşacaklar demek istiyordu. N. Fazıl! Hayret ve dehşet içinde «nedir bu? Malatya hadisesi ile senin, benim ne alâkam olabilir? Hayret! Şimdi İstanbulda bizim evi de basmış olmasınlar. Ben şimdi derhal Kemal Aygüne gidiyorum. Durumu anlatacağım ve protesto edeceğim (Kemal Aygün o sıralarda Emniyet Umum Müdürü idi) ve gitti. Fakat ortalıkta şaşkınlık halâ devam ediyordu. Ne adam be. Bu nasıl adam gibilerden.

İş bununla kalsa iyi. Bizim idarehane delisiz olur mu? arkasından bir deli daha. Bir Bekir hoca vardı. Çok konuşan, çok gezen, adeta seyyar bir mücahit. O zaman Samsun Mebusu olan Hasan Fehmi Ustaoğlunun yanından da ayrılmazdı, onun adamıydı. Zavallı Hasan Fehmi efendi. Samsunda çıkan «Büyük Cihad» gazetesine kendisi gibi zavallı bir yazı yazmıştı da, Babıâdi esnafı, basma kâğıt tüccarları yaygarayı basmışlardı. Hatta Ankara'da çıkan D. P. nin organı Zafer'de Mümtaz Feniği, eniği v.s. ile bu kampanyaya katıl

Ben bunun üzerine Hasan Fehmi Ustaoğlunu şiddetle müdafa eden celâlli bir yazı yazmıştım. H. Fehmi efendinin ağzından «H. F. Ustaoğlu diyor ki,» başlığını taşıyan bu yazı Serdengeçti'nin (19-20) 1952 Ekim tarihli sayısında çıkmıştı. Zavallı Hoca, kendisinin düşündüğü fakat bir türlü, dile, kaleme getiremediği o yazıyı okuyunca memnun olmuş ve deli Bekiri göndermiş.

Bekir Hoca kapıdan girer girmez izin almaya lüzum görmeden boynuma sarıldı. Gel gözlerinden bir öpeyim dedi... Ama demeden öptü. Bir de hoca için. Komiser sordu: Hoca da kim? Hasan Fehmi Ustaoğlu... O zaman zavallı hocamız, din düşmanları tarafından irticaın bayraktarı olarak ilân edilmişti. Hüseyin Cahid «Ulusta» Kâşani Türkiyede» gibi baş makaleler yazıyordu. Kâşani: İran parlementosunun reisi idi ve aynı zamanda dini bir liderdi. Bizim Ustaoğlunu ona benzetiyorlardı. Halbuki Ustaoğlu «Kâşani de kim oğul?» diye bana sormuştu. Dünyadan, siyasetten bu kadar habersizdi...

Deli Bekir gitti. Tekke boş kalır mı? Hemen arkasından «İhtilâlden ne haber?» yaygaracı, olmayanı olur gibi gösteren, her yerde her şeyde görünmek istiyen, iş terse bu yer helâ olsun, bir zıpır vardı. Her zaman ihtilâlden bahseder dururdu. Şimdi de kapıdan o sersem giriyordu ve ilk cümlesi: İhtilâlden ne haber?» Ulan polisler var kahrolası... Bunlar polis... Anlar mı herif... Komiser sordu: Osman bey ne ihtilâli... Bu deli hergün bir ihtilâl yapar. adamlar vesika namına bir şey bulamadılar ama bu tekke, Serdengeçti tekke si tekin değildi.

İrticaın ideolocya örgüsünü yapan N. Fazıl, o zamanki Türk irticaının bayraktarı diye anılan H. Fehmi Ustaoğlunun mümessili, ihtilâlden bahseden gençler hep buraya uğruyorlardı. Bu yüzdendir ki yazıhanem aylarca, hatta yıllarca tarassut altında bulunduruldu, Malatya ile ve bu işi yapanlarla zerre kadar alâkamız olmadığı halde on gün sonra tevkif olunduk. Kollarımızda kelepçeler Malatya'yı boyladık. 40 gün orada zindanın bir odasına kapatıldık. Sonra tekrar kelepçeler, süngüler jandarmalar Ankara. Ankara Hapsanesi. Bu yüzden 11 ay yattık çıktık. Hüseyin ve arkadaşları kaldılar. Davaya Dazıroğlunun başkanlığı altında Ankara Ağır Ceza Mahkemesinde bakılıyordu. Nihayet bir celse

www.ulkunet.com

KELİMELERİN CAZİBESİ

(Baştarafı 10 ncu sayfada)

Abdülhamit tahttan indirildi; Hürriyet ilân edildi de ne oldu? Bu güzelim hürriyetin sayesinde koca imparatorluk, üç kıtada dimdik duran imparatorluk, çöküverdi.

İşte böyle... Hürriyet, Meşrutiyet derken elimizden vilâyetler, eyaletler değil kıt'alar çıktı gitti... Ve sonra cumhuriyeti kurduk. Yine bayramlar, şenlikler, nutuklar birbirini takip etti. Onyılda onbeş milyon genç yarattık, fakat köylümüzü öküzün ardından, milletimizi yoksulluktan, perişanlıktan kurtaramadık. Ebedî şef öldü, Millî şef geldi. Böylece memleketin kaderi bir şeften diğer şefe bırakıldı. Artık, sui-istimaller, sefaletler, rezaletler son haddini bulmuştu. Amerika'nında baskısıyla tek partili idare terkedilerek, çok partili hayata geçildi. Bu devrinde sihirli kelimesi DEMOKRASİ idi. C.H.P. karşısına muhalif olarak çıkan partinin adı dahi Demokrat Parti idi. Gel demokrasi, git demokrasi. Varsa da demokrasi, yoksa da demokrasi.. Nihayet demokrasi partisi Yassıada'da ipe çekildikten sonra askerler ve süngüler vaziyete hâkim oldu.. Şimdi yarı askerî - yarı sivil ortaklaşa bir idare hüküm sürüyor.. Aramızda Mutlakiyeti de Meşrutiyeti de Cumhuriyeti de, Demokrasiyi de gören ve yaşıyan nesiller var. Bunlardan biri ile, meşhur bir profesörle konuşuyorduk.. O bana şöyle demişti:

«Vallahi biz bütün rejimleri denedik ve hepsini berbat ettik.

Evet şu son zamanlarda anayasaya kadar giren «Sosyal Adalet» ve onun gölgesine sığınmaya çalışan Sosyalizme rağbette buradan gelse gerek. Çünkü diğer rejimler, gözlerimizin önünde, Türkiye siyaset pazarında türlü yaralar almış, bazıları da can vermiştir.

Bugün bir sosyalizm modasıdır gidiyor. Çorun çocuğun ağzında sosyalizm» Üniversitelilerin ağzında sosyalizm. Hattâ devletin en mühim mevkilerini işgâl edenler bile sosyal adaletten bahsetmiye başlamışlardır. Kurtarıcı sosyalizm, kurtuluş sosyalizm de.. Biz bu yazımız da Hürriyet rejimi, Meşrutiyet, Demokrasi, Sosyalizm bunların hangisi memleket için hayırlıdır, bunların üzerinde durmadık. Yalnız zaman zaman cemiyetimize arız olan ve herşeyi halledeceğini sandığımız bazı kelimelerin ve mefhumların câzibe ve saltanatından bahsettik. Mühim olan ne doktrinler ve onları ifadelendiren kelime ve mefhumlar ne şu rejim, ne bu rejimdir. Mühim olan insandır.. Bu işlerin başına geçecek doktrini ve onun siyasî bir görünüşü olan rejimi tatbik edecek olan insanların kabiliyeti, anlayışı hüsnüniyetidir. Bu olmadıkça, yani vukuflu, bilgili, ahlâklı bir kadro iş başına gelmedikçe, istersenız dünyanın en güzel prensiplerini, en güzel kanunlarını tatbik edinız, işler yolunda gitmiyecek, bu güzel doktrinler, rejimler, kanunlar yürümez, hattâ zararlı bir hale gelecek, getirilecektir.

Bizim ötedenberi üzerinde durduğumuz ve «İç Nizam» ismi verdiğimiz, ahlâka fazilete dayanan, ahlâklı ve faziletli insanların idare ettiği bir nizam kurulmadıkça hepsi boş! Meşrutiyeti de boş, Cumhuriyeti de, Demokrasisi de, Sosyalizmi de..

Osman YÜKSEL

---

de dört kişi hariç sanıkların hepsi tahliye edildi. Esasen sayıları yirmiye varan ekserinin yaşı yirminin altında olan bu çocukların çoğunun bu işle zerre kadar ilgisi yoktu. Fakat mahkeme reisi ve azaları istifa edip C. H. Partisinden 1954 seçimlerinde namzetliklerini koydular.

Dava devam ediyordu. Çankırıdan gelen bir hakim Reis Vekilliği yapıyordu. Geleli henüz bir hafta olmuştu. Malatya hadisesi gibi büyük bir dava, işin aslı esası bu kadar bir zamanda anlaşılamazdı. Ama işin içine siyaset girmişti ve karar daha evvel verilmişti.

Ekserisi mazlum ve masum olan bu çocuklara yedi seneden 20 seneye kadar Ağır hapis cezaları, sürgün cezaları verildi. ve daha evvel tahliye edilenler tekrar tevkif olundu Verilen cezaların yekun 150 seneyi geçiyordu. (Sürgünlerle birlikte) nihayet adi bir yaralamadan ibaretti cinayet. Tabii temyiz ettik. Temyizde davaya Birinci Ağır Ceza Dairesi bakıyordu. Reis şu meşhur Yassıada hakimi Sayın Salim Başoldu. Üç dört avukat meseleyi başından sonuna kadar adamakıllı izah ettiler. Mürafaa ve müdafaa bitti. Biz verilen bu ağır kararın mutlaka, ve muhakkak bozulacağına kani idik. Netekim kararın hem usulden, hem esastan bozulduğu haberini aldık.

Karar daha tebliğ edilmeden Ankara ya Ahmet Emin Yalman gelir. Neticeyi öğrenir zamanın Adliye Vekilini görür Vekil Temyiz Reisini. Derken lehimize bozulan karar tastik edilir. Murafaayı dinliyen mü' dafaayı dinliyen heyet değiştirilerek, dava ile zerre kadar alâkası olmıyan murafaada bulunmıyan bir heyet yapar bunu. Ama Salim Başol yine başta...

Bu hadise o zaman temyizde dedikodulara sebep olmuştu. Sen bigünah bir sürü mazlum mağdur Anadolu çocuğu hakkında verilen tepeden inme karar esasından bozduktan sonra Ahmet Emin'in müracaatı ve Vekilin bir telefon emriyle heyeti değiştirerek tastik et, ettir. Olacak şey değil.

Benimle zerre kadar alâkası olmıyan ilk duruşmada berat ettiğim ve fakat diğer matbuat suçlarından tutuklu bulundurulduğum bu sebeple Malatya hadisesinin iç yüzünü tam manasıyla bilen bir kimse için adeta herkesin gözlerinin önünde cereyan eden bu temyiz skandalı Adliye tarihinin unutamıyacağı acı bir hakikattır.

İşte o günden bu güne, bir çok şehidler veren, mazlum Anadolu çocuklarını yıllarca hapishane köşelerinde inim inim inleten bu hadisenin kurbanlarından hayatta sağ kalanlar senelerce yattıktan sonra (tam sekizer sene) inkılâpla yapılan aftan faydalanarak çıkmışlar, bunlardan ancak Hüseyin Üzmez kalmıştır. Hüseyin cezası 20 sene idi. On yıldır yatmaktadır. çıkmasına 9 ay kaldı. Halen Ankarada yeni ceza evindedir. Kendisi bu on yıllık hapishane, çile, hücre hayatını bütün acılığı ve açıklığı ile kaleme almıştır. Bu hatıraları «Hayat Bu» isimli bir kitapta toplamış bulunuyor. İlkfırsatta neşredilecektir.

Serdengeçti

H. Üzmez'in isdidası

T. B. MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

ANKARA

(Not : Dilekçemdeki ifadenin müsamaha ile karşılanıp karşılanmaması inkılâbımızın zihniyetimizde yaptığı değişikliğin ve teslrin derecesini gösterecekti;

20 seneye mahkûmum; 9 senedir yatıyorum; daha bir sene yatmaklığım lâzım. (Tabii ki «Tekkeyi bekleyen çorbayı içer.» kabilinden...)

Cezadan maksat intikamsa yeteri kadar çektim; ıslah etmekse daha fazlası lüzumsuzdur.

Çünkü; cezaevindeyken İzmit Lisesi'ni «pek iyi» derece ve «birincilik»le bitirdim.

İngilizceyi ana-dilim gibi (daha doğrusu baba-dilim gibi) öğrendim. (Zira anam Doğu'ludur. Dilimizi doğru dürüst konuşamaz).

Söyleye söyleye hapishanede benimle kader arkadaşlığı yapan birisi Amerikalı, diğeri Alman iki hıristiyanı Hak Din'e getirdim de, bizim «yüksek makam»lara bir türlü sesimi duyuramadım. Eloğlunun ses duvarını aştığı bu asırda biz maalesef «etraf» ve «malyet» duvarlarını aşamıyoruz. (Bu yüzden Gürsel'e yazdığım dilekçeler eline varmadı. Bunun da makamınıza geleceğinden çok şüpheliyim.

Yüksek tahsil yapmak istiyorum.

Vatanıma hizmet etmek istiyorum.

«Bunun için beni çıkarın.» diyorum.

Yoksa ben buraya tesadüfen düşmüş değilim. Hattâ pişman da değilim. Bu bakımdan benim için hapishanede yatmak, Ankara Palas'ta yatmak kadar kolaydır.

Ne var ki hâlâ yaptığımı anladım. Çünkü ben «vatan hainl» diye vurmuştum; düşündüğümün tersi çıktı. Bunun için üzülüyorum. Yoksa haklı olduğuma inanmakta devam etseydim kâinatta beni yaptığıma pişman edebilecek bir kuvvet mevcut değildi.

Öldürmek istediğim insan bile bugün çıkmamı istiyor. Bu konuyla ilgili sütun sütun yazılar yazdı. Fakat ben hâlâ buradayım. Bilmem ki, gökten Mesih'in inmesini mi bekleyeceğim; yoksa Mehdi Âli Resul'ün çıkmasını mı???

Cezada bir maksat güdülüyorsa, benim yönümden bu maksat gerçekleşmiştir. Bu bakımdan af benim için bir «atıfet» olmaktan çıkmış, bir «hak» haline gelmiştir.

Böyle bir af, aynı zamanda kaç seneye mahkûm bulunursa bulunsun Türkiye cezaevlerinde iyi niyetini isbat eden her vatandaşın cezasını bitirmesine lüzum kalmadan hürriyete kavuşabileceğinin temînatı olacaktır.

Buna rağmen ben af istemiyorum. Şurada, Ankara Yeni Cezaevi'nin 500 metre ilerisinde bulunan Hukuk Fakültesi'ne (kaydımı yaptırmak üzere) gidebilmekliğim için bir imkân hazırlansın! yeter...

En derin saygılarımla ...

1952 senesinde Vatan Gazetesi Başyazarı Ahmet Emin Yalman'ı Malatya'da yaralayan Hüseyin Üzmez .....

Yeni Cezaevinde.

ANKARA

www.ulkunet.com

Prof. Akçay'a Cevap

Allah'ın her günü, gazeteleri elimize aldığımız zaman gülümsediğimiz olurdu. Tabiiki sebep'eri çeşitli: Ya bir solağın ahmakça ortaya attığı sapık fikirler ,yahutta birkaç dinsizin hezeyanları...

Gülümsedik; Çünkü : Böylesi mantık kaidelerinden uzak; peşin hükümlü insanlara ne yapabilirsiniz? Ne isbatınıza inanırlar ,ne de fikirlerini isbata muktedirler. Ancak peşinen verilmiş hükümleri vardır onların. Hükümleri de fikirleri de, en az, i'gilendikleri davalara olan samimiyetleri kadar çürük, hayat anlayışları kadar çelişiktir.

Şimal rüzgârlarının ala bora ettiği kartı günlerde fırsat bekleyen canavarlar hırsla yanan gözlerini bir noktaya dikerler. Ortalığın süt liman olduğu zamanlar işlere pek gelmez de arka ayakları ile kartı eşeler ve kendilerine müsait zemin yaratmaktaki maharetlerini pervasız ca gösterirler. Bütün arzuları gayelerine ulaşmak, taşıdıkları vahşet yükünü ortaya atmakta dır. Bu atışın doğuracağı fecaat on'ar için sonsuz bir kıvanç, eşsiz bir bayramdır.

Bütün bunlar yetmiyormuş gibi başka bir mesele daha çıktı karşımıza : Gazetelerden öğrend'ğimize göre Sayın Prof. Mehmet Akçay «Din ve Tanrı» konusunda bir anket hazırlamışlar.

Sakın, Hazreti ilâhiyat Profesör'erinden zannetmeyin. O, adıyla, sanıyla Fizyoloji Profesörüdür. İlâhi üstat (!) demek siz dört başı mamur, her telden çalan, asrın bütün fizik, metafizik ilimlerine vakıf tam bir profesörsünüz. Öyleya profesör ded'ğin ilmî sinyadan, Mihaniki fizikten, ilmî tebabetten, ilmî tefsirden, ilmî nücumdan haberdar olma'ı ki ünvanına lâyık olabilsin.

Anlaşılıyorki sayın profesörümüz diğer arkadaşları gibi bir dalda ihtisas yapmakla yetinmemiş yukarıda da işaret ettiğimiz g'bi her dalda gezinme sevdasına düşmüşler. Belkide hocamızı (!) Daldan dala uçuran engin dehası (!) kırılmak bilmeyen azmidir.

Bay profesör, anketinde şöy'e soruyormuş :

1 — Allah fikrini kabul ediyor musunuz?

2 — Allah fikrini kabul ettiğiniz takdirde din müessesesini lüzumlu buluyor musunuz?

Ve arkasından ilâve ediyormuş: «Din cahiller için lüzumludur.» İlâhi üstat (!) demek zatı â'iniz ilim adamları için dinin ademi lüzumuna kanisiniz? Sayın (!) üstat (!) müsaade buyurursanız bir soru da biz soralım. Affedersiniz ama siz âlim misiniz cahil misiniz? Yooo, acele etmeyiniz müsaade buyurunuzda cevabını biz verelim : Alimsiniz. Hâşâ, bir profesöre cahil diyebilmek için Allah fikrini lüzumunda tereddüt edecek kadar cahil olmak gerek. Size cahil demek aklımızın köşesinden bi'e geçmez. «Din cahiller için lüzumludur.» dediğinize göre alimler için lüzumsuzdur neticesini çıkarmakta zaruret vardır. Hal böyle olunca şöyle mantıki bir yol takip edelim. Bakalım Mev'â ne gösterir?

Din âlimler için lüzumsuzdur. Profesör Akçay'da âlimdir (öyleya profesör hazret.) öyleyse din profesör Akçay içinde lüzumsuzdur. Bu mantıkî düşünüşten sonra bilmem cevap verebilecek misiniz?

Lüzumuna inanmadığınız bir mevzuda anket açma gibi büyük bir zahmeti neden ihtiyar ediyorsunuz? Hatırınıza gelen bir ihtimali yine biz söy'eyelim : Herhalde gayeniz, lüzumuna inanmadığınız dinin, Allah fikrinin aleyhindeki-leri tesbit etmek % 50 nin üzerine çıkınca da zafer bayrağını çekivermek olsa gerek. Ve sonra anket neticeleri koltuğunuzda koşacaktınız dolu dizgin. Hedef 7 nci Millî Eğitim Şûr'ası... koltuğunuzdaki dosya ile kanatlandığınızı görenler tababette yeni bir buluşunuzun olduğunu zannedecek sizi alkışlamak için hazırlanırken dosyadaki cevherleriniz parlayınca onları hayâl kırıklığına uğratacaktı. Bakınız tecelliye ki bu akıbete siz uğradınız.

«Allah fikrini kabul ettiğiniz takdirde din müessesesini lüzumlu buluyor musunuz?» diyorlar: Üstadın ihtirasına bakınız ki, Allah'la din arasındaki zarurî ilgiyi anlıyamıyor.

Tabiî bu, bizim hazretin cehaletinden değil de herhalde tevazuundandır. (!) Gayet tabiiki bu bizim en iyimser düşünüşümüz. Kendileri kalkarda «hayır efendim ben Allah'la din arasındaki bağı zedelemek, hiç olmazsa gençlerin fikirlerini bulandırmak için o şekilde hazırladım» derlerse diyeceğimiz kalmaz. Ama nerde o cesaret?

Gelelim Meleklerin göz yaşlarına: Bizi cevaba mecbur eden kısım da burasıdır.

Bizim üstadı azama bakınız ki, Melekleri bile ağlatıyor. İlâhî üstat, insanların ağladığını duymuştuk ama me eklerin ağladığını da sizden duyuyoruz. Sizde diyeceksiniz ki : «Anketin hazırlayıcısı ben, dağıtıcısı Huriler (!) olursa elbette ağlayanları da Melekler olacaklardır. Eh, bunda da sen haklısın (!)

İmam - Hatip Okullarında yağmurun meleklerin gözyaşı olduğunun öğretildiğini iddia ediyorsunuz? Töhmet altında bırakmak istediğiniz okullardan birisinin mezunu olarak, Hukuk Fakültesi talebesi olarak, soruyorum sizden :

1 — «Din cahil'er için lüzumludur» derken neyi kasdediyorsunuz? Asıl maksadınız nedir?

2 — Anket sorularınızı neden kızlar vasıtasiyle dağıttınız, onları âlet etmekteki menfaatiniz neydi?

3 — Şûraya böyle bir anket neticesinde gelmeniz evvelâ asil milletimiz, saniyen size ne kazandıracaktı?

4 — Yağmurun meleklerin gözlerinden dökülen yaşlar olduğu hangi İmam - Hatip Okul'unda, hangi ders yılında, hangi derste, hangi hoca tarafından telkin edi'miştir?

İstismarcı olmadığınızı ancak bunlara vereceğiniz cevaplarla isbat edebileceksiniz. Şerefli insanlar için bu bir vazifedir.

Sizi er meydanına davet ediyorum. Hodri meydan Bre Akçay.

Yasin Hatipoğlu
(Hukuk Fakültesi)

SOKRATIN MÜDAFAASI

Yunan putperestliğine müthiş bir mücadele açan, kendi tefekkürü ile tek Allah fikrine yükselen ve bu fikri etrafına telkin eden, bu yüzden zamanın hâkimleri tarafından Atina da sorguya çekilen büyük filozof Sokratın, meşhur müdafaasını talebesi Eflâtun kaleme almıştır. Bütün dünya dillerine yüzlerce defa çevrilen bu eserin fiatı 125 kuruştur.

BİR ADAM YARATMAK

Necip Fazıl'ın mükâfat kazanan en kuvvetli sahne eseri... Yok olmamak, ebedileşmek... İman ve fikrinin zaferi... Hakikaten bir şaheser olan bu kitabı 200 kuruş mukabilin de adresimizden temin edebilirsiniz.

İSLÂM DİNİ

Yazan: Mevlâna Muhammed Ali - Lahur neşr-i islâm Encümeni Reisi - İngilizceden çeviren: Naciye Hamdi Akseki... İslâm Dininin Esas prensiplerini ihtiva eden ve yalnız kütüphanemizde bulunan 350 sahife lik bu muazzam eserin fiatı sadece 500 kuruştur.

Adres: Serdengeçti P. K. — 353 Ankara

EY TÜRK UYAN!

«Ben bir Trküm dinim, cinsim uludur» diye haykıran Türk şairi Mehmet Emin Yurdakul'un en meşhur şiir kitabı... Ey Türk Uyan!.. Fiatı 100 Kuruş.

RAHMET YAYINLARI

1 — **Fütûh'ül - Gayb** : 2. Baskı Abdulkadir Geylâni: 4 Lira

2 — **Hikmetli Sözler**: Şahabeddin Ahmed: 75 Kr.

3 — **Cefakâr Müslümanlar** : Ahmed'el — Taci: 1 Lira

4 — **Onların Âlemi** Ahmed'el Rüfai: 5 Lira

5 — **Halid B. Velid**: Abdulkadir Akçiçek'in tercümesi 1 Lira

İLMİ - DİNİ bir hüviyet arzeden bu kitaplardan istiyenlere % de 25 tenzilâtla gönderilir.

Adres: Rahmet Yayınları — Merkez P. K. 23 — Ankara

Tlf : 106360

SERDENGEÇTİ MECMUASI

Sahibi ve Neşriyat Müdürü
OSMAN YÜKSEL

İdare Müdürü :
Mehmet COŞAR

İdarehane: Denizciler Cad: İşçi Sok. Nu: 9 — Ankara

Muhabere ve havale adresi :

Serdengeçti P. K. 353 — ANKARA

ABONE ŞARTLARI :

Sayı hesabı iledir. 6 sayı, 7.50 kuruş 12 sayı, 15 liradır. 7.50 kuruştan aşağı abone kabul edilmez.

www.ulkunet.com

Gülünç Hakikatlar

KURBAN DERİSİ TOPLAR GİBİ...

Serdengeçi ihtilâlden on gün sonra memleketi olan Akseki'ye gitmişti. Hemşerileri kendisine sordular: Bu iş nasıl oldu?

— Vallahi ben de şaştım. Adamları kurban derisi toplar gibi 2—3 saat içinde top layıverdiler. D. Partide onun hükümeti de devleti de yıkılıverdi gitti. Gecekondu yıkar gibi hani...

TÜFEK AL, TÜFEK VER

İhtilâlden sonra, hükümet saçma tüfeklerine varıncaya kadar üç defa topladı, üç defa tekrar verdi. Sekiz saat mesafeden kasabaya, jandarma kumandanlığına tüfek alıp vermeye gelenler söylenip duruyorlardı: Bu kaçıncı yahu... Serdengeçti de yanlarında idi. «Hemşeriler» dedi; bunda şaşılacak ne var. Bu askeri idaredir. Elbette işi silâhla, tüfekle Tüfek al, tüfek ver. Tüfek as, tüfek çıkar. Siz hiç askerlik yapmadınız mı?

HÜRRİYET VE TAHVİLİ

İnkılâpla beraber her tarafı bir hürriyet gürültüsü kapladı. Halk buya... Her şeyi müşahhas düşünür, yahut müşahhaslaştırır. İlle gözüyle görecek, eliyle tutacak.

Bizim köylülerden biri de bu Hürriyet nasıl şeyki diye merak etmiş. Kendi kendine söyleniyormuş. Anladık: Halk Partisi İsmet Paşa, Demirkırat Menderes Bayar, Hürriyet Cemal Paşa mı ki derken günün birinde Hürriyet Tahvilleri çıkar.. Bizim köylü dayıya da bir tane satarlar; biraz da tazyikle. O zaman: Anladık, anladık bütün kıyamet bizim elliğin üzerine imiş. Meyersem Hürriyet dedikleri nah iş te şu kiyat parçasıymış!. demez mi?

HALK PARTİSİNDE HAYIR YOK

Anayasa oylaması sıralarında idi. Evet ve Hayır münakaşası alıp yürümüştü. belli olduktan sonra Serdengeçtiye sordular :

— Ne dersin bu işlere? Şöyle dedi:

— Vallahi Halk Partisinde hayır olmadığını zaten bilivordum. Böyle giderse bunlar Türkçeden de hayır kelimesini çıkartacaklar...

YİNE «HAYIR»A DAİR

Anayasa Halkın reyine sunulmadan birkaç gün evvel bir kısım halk kahveye oturmuş bu meseleyi konuşuyordu.

Derken o semtin hocası geldi, yer gösterdiler oturdu.

— Hoca efendi dediler, bu işi nasıl halledeceğiz? Hayır mı diyeceğiz, evet mi? Hoca efendi sağına soluna bakındı:

— Arkadaşlar benim işim var diye kalkıp giderken hemen şu duayı okudu: Rabbiyessir velâ tüassir, Rabbi temmim bilhayır...

DOKUNULMAZLIK VE DOKUNULMAZ YERİMİZ...

Seçim Propagandası arasında bir aralık Konya A. Partisi merkezinde idik. Arkadaşlar Serdengeçti kazanırsa, muhakkak dokunulmazlığını kaldırırlar, bu gibi lâflar ediyorlardı... Aralarında A.P. Konya İl Başkanı (şimdi mebus) Dr. Sait Yücesoy'un Kardeşi bizim koca Ömer de var dı. Ömer hep iri iri, okkalı okkalı konuşur. Lafı şöyle yerine oturtuverir.

Bana:

— Ulan dedi sen kazan da onlar dokunulmaz yerini kaldırırlarsa kaldırsınlar, S.. anasını aldırma!..

KANALİZE VE KANALİZASYON

Adalet Partisi Genel Başkanı Gümüşpala ve Genel Sekreter Şinasi Osma iki de bir yaptıkları konuşmalarda «Biz Demokrat Partinin reylerini kanalize etmek için vazifelendirildik ve bunu başardık» gibi laflar ediyorlar. Şimdi bu sözlerin manasını daha iyi anlıyoruz. Meğer bizim geneller ve onun fikrinde olanlar, kanalizasyon mütehassısı imiş de biz farkında değilmişiz!. Öyleya sözlerinde durdular, Demokrat Parti reylerini açtıkları bu kanallardan Halk Partisinin Gayya kuyusuna, Halk Partisi Kabinesine akıttılar...

Bu imtihanı başarı ile kazandılar ve böylece yüz numarayı hak ettiler.

MEĞER HACI BAYRAMI VELİ DE ATATÜRKÇÜYMÜŞ

Diyanet işlerinin sayın reis vekili Sâdettin Evrin Radyoda yaptığı dini bir konuşmada Hacı Bayramı Veli'den söz açmış büyük velinin şu şiirini:

Çalabım bir şar yaratmış iki cihan arasında
Bakıcak didar görünür ol şârın kena resinde»

ele alarak buradaki iki cihanı ,Ankara'nın eski şehir ile Yenişehirini karşılık tutuyor, Hacı Bayramın Atatürkün geleceğini tebşir ettiği v.s.... v.s.... gibi birşeyler söylüyordu. Doğrusu tasavvufla siyaseti böylesine karıştırmak ve barıştırmak kolay iş değil... Sıkı mı bu da Paşa... Öyleyse çok yaşaa...

İLERİ — GERİ

Rahmetli Tevfik İlerinin arkasından gericiler o kadar gözyaşı döktüler ki, bizim Serdengeçti: «Biz nasıl gerici olabiliriz, bak İleri için hepimiz ağlıyoruz; göz yaşı döküyoruz.» dedi.

KUYRUK VE GÖVDE

Seçimlerin neticelerini gördükten sonra dahi halâ milletin ekseriyetine, ekaliyette kalan bir avuç şımarık, kuyruk de mekte devam ediyor?.

Hayret. Bu hayvanlar Türk Milletini bir nevi hayvan olarak görüyor. Öyle ya ancak hayvanların kuyruğu olur. Öyle bir hayvan ki kuyruğu gövdesinden uzun. Ne garip şey!.

NURBAKİ — HÜVELBAKİ

Bizim büyük Doğucu dostumuz «Tek Nûr» ve Sonsuz Nûr» kitaplarının müellifi, Afyon mebusu Dr. Nurbâki dostumuz İnönü'yü övmüş. Bunu duyunca inanamadım. Çünki dostumuzun zihniyetini yakından bilirim! Daha neler göreceğiz, neler duyacağız Allahım! Nurbakî dostumuz bundan sonra artık Hüvelbâki oldu. Ruhuna Fatiha...

KOVA — MOSKOVA

İki yıl evvel Eisehenhover, ile Avrupa nın bilmem hangi şehrinde buluşan Huruçef, bir toplantıdan sonra alkışlanmış lar. Kendileri de birşeyi alkışlamışlar. Alkış malum eller çırpılarak yapılır. Kızıl diktatör o sırada ayakkabılarını çıkarmış, bir birine çarpmış. Onun alkışı da öyle Huruçefin bu hareketine bir türlü mana veremiyen ve bu hikâyeyi bana anlatan arkadaşa dedim ki:

— Canım bunda anlıyamıyacak ne var? Rusyada vaziyete eller, başlar değil, ayaklar hakim. Kızıl diktatör bu hareketiyle bunu anlatmış olacak.

Az sonra şöyle bir şey duydum. Bizim Türkiyedeki yoldaşlar da yeni bir şey bulmuşlar. Bardaktan su içmek burjuva işi imiş. Nereden içiyorlarmış suyu bilir misiniz... Kovadan. Her halde şu «Kova» kelimesi «Moskova» ya çok benzediğinden olacak. Öyle ya kovanın başına «Mos» koy duk mu Moskova olur çıkar...

BİR KURUŞLUKLAR

Kırk paralık, yani bir kuruşluk devir yine avdet eyledi: Vaktiyle bunların ortadan kalktığı bir devir vardı. Bir kuruşlar değil, beş kuruşlar bile ele alınmazdı. Tevekkelli değil, halkımız: «Geldi ....t, gitti kısmet» deyip duruyor...

www.ulkunet.com

BEŞİKTAŞLI MÜFTÜ

Kırıkkale Müftüsünün sakalının yarı ı tam beyaz yarısı iyice siyah... Bunu Beiktaşlı bir talebe görür, Ve müftüye sarılır... «Hocam sen de bizdenmişsin.» gör lün mü şu spor merakını... Bu yüzden ilk lefadır ki, bir öğrencinin ihtiyar bir sallıya hürmet ettiği görülüyor.

BEŞER — ŞAŞAR

Zonguldak meb'usu Nuri Beşer'in ka ayı çekip ordu mensuplarına sövdüğü şaiası her tarafta çeşitli dedikodulara yol çtı. Bizce bunda şaşılacak bir şey yok» lerif adı üzerinde Beşer. Elbette şaşar.

HUZUR ÖLMÜŞ!.

Kayseriden C.H.P. linin biri Başvekile el çekiyor: «Kayseride huzur öldü; başır ız sağolsun!.» Ne dersiniz şu işe... Huzu un öldüğünü sanki başvekil bu gafil C. .P. liden öğrenecek!. Başvekile göre hur 1950 de ölmüştü... Bilhassa kendi huru... Adamcağız tam huzura kavuşacağı u sırada Kayserili partilinin yaptığıı beğendiniz mi?

DÜZELTME DE ÖYLE KALSIN!

Meşhur, malum ve mahut Sol - gülürmeci (Solcu mizahcı) Aziz Nesin «Züük» adında bir gazete çıkardı. Zübük Buadaki «ü» lerin üzerindeki noktaları kalırsak «Zübük», «Zubuk» olup çıkacak. ubuk da, malum. Sun'i erkek tenasül leti. Acaba bay Nesin «u» ların üerine ikişer nokta koyarak bu sun'i tenaül aletini tabiileştirdimi dersiniz. Az öye gibi. Bu edepli (!) gazetenin ön sayfaında çerçeve içinde «Düzeltme» başlıklı —10 satırlık nefis bir edepsizlik örneği ar. Aynen alıyoruz...

DÜZELTME

Bundan 15 yıl önce ancak bir sayı çıarabildiğimiz haftalık bir gazeteye, yine öyle son derece kuvvetli, pervasız, cesur ir başyazı yazmıştık. Maalesef o başyazıız, mürettip taarfından sabote edilmişi. İktidara meydan okuyan o başyazımız u cümle ile sona eriyordu: «Biz gözümüü budaktan sakınmayız» iktidarın adamı lan mürettip bu cümledeki» gözümüz kemesindeki birinci «z» harfini mürettip ıatası olarak«t» ye çevirmişti. O zamanlan beri o yanlışlığı ancak şimdi düzeltebiliyoruz. Okurlarımızdan özür dileriz. Cümlenin doğrusu şöyledir. Biz gözümüü budaktan sakınmayız»

A canım mizah üstadı Azizmisin, leiz misin, nesin?. Bunu düzeltmesen daha yi olmazmıydı. Meshebinize daha uygun lüşmezmiydi? Malum ya sizin yoldaşlara öre kafa çalışsında, belden aşağısı ne oursa olsun! Onuya ister çomak deysin, ister budak. Bunda sakınılacak ne var?!

Mademki şimdiye kadar öylece kalmış; bundan sonra da kalıverecia ne çıkar?!

DİN GENE RAFA KONDU

C.H.P. nin Konya Meb'usu İhsan Kabadayı üzerimizden şu dinsizlik isnadını silkelim atalım diye Diyanet İşleri Teşkilâtı için bir tasarı hazırlar C.H.P. grubuna verir. Evvelâ çekingen manalı bir sessizlik; sonra bir fırtınadır kopar. Öylesine bir fırtına ki bunu C.H.P. Genel Başkanı İnönü dahi duyar ve sesini yükseltir: «Din her şeyin üstündedir, partilerin üstündedir» der çıkar. Yani dini ve ona ait meseleleri rafa koyverir. Yıllardır bu adet haline gelmiştir. Türkiye de din realitesini bir türlü görmek istemeyenler, dini hayata, duygulara, teşkilâta, neşriyata hayat hakkı tanımak istemeyenler hep böyle derler. Din ulvidir, yüksektir, vicdan işidir. Partilerin dışındadır, üstündedir. Oh ne alâ. Gören de bu adamların dine hürmet ettiklerini sanacak...

Öyleya baksana: Bütün partilerin üstünde imiş! Hatta şanlı şerefli Halk Partisinin dahi üstünde. Ah paşam kimi inandırın Sen!.. Dini ve ona ait meseleleri bir zümrüdü anka haline getirip onu ortadan kaldırıvermek... Artık bu oyuna gelen var mı?

Din vicdan işiymiş!. Güzel... Din dün yadan ayrıymış. O, da güzel, ama velâkin şu vicdan denilen nesne nerede! insanda değil mi? Ya insan nerede, dünya da değil mi? Bunu anlamak için Sokrat olmıya lüzum yok Paşaaa.

SADETTİN PAŞANIN SEDAT HARİCİ SÖZLERİ

Sayın Diyanet İşleri Reis Vekili Sadettin Paşa, kendisini bir iş hususunda ziyarete gelen, İmam - müezzin ve vâiz efen dilere öyle bir çıkış yapmış ki, dillere destan...

— Siz demiş, câmilerden süpürge ve mum çalarsınız; cerci, ıskatçı herifler... Size verilen maaş çok bile...

Hoca efendiler bu sözler karşısında şaşırmışlar... Kendilerini devrim ocaklarında yahut Cumhuriyet gazetesinin idare hanesinde zannetmişler... Ve çekilip gitmişler...

Bu haber bana kadar geldiği zaman âdeta, inanamadım. Ben paşayı şahsen görmemiş isem de nezaheti, nezaketi ilim ve irfanı ile gıyaben tanıyordum. Ayrıca «müsbet Maneviyat Etüdlerini» de okumuş faydalanmıştım.

Bir âmirin kendi teşkilâtından olan memurlarına bu şekilde muamelesi, Babıâli de yerleşen gazetecilerin meselâ Osman Nuri, Falih Rıfkı, Nadir Nadi, Bedii Faik, Orhan Birgit ve benzerlerinin ağzıyla konuşması bizi üzdü doğrusu. Sadettin Paşanın bu sedat harici sözleri bizim gibi kendisinden çok şeyler bekliyenleri hayal kırıklığına uğratmıştır...

Hem aklımıza şöyle bir şey de geliyor: Kusura bakmasınlar ama, mademki bunlar süpürge hırsızı, mum hırsızı, iskatçı ve cercidirler... Böyle adamlardan müteşekkil bir teşkilâtın başında ne güne duruyorlar?...

HULLE KABİNESİ

Serdengeçtiye sordular:

— Koalisyon Kabinesini nasıl buluyorsunuz?.

Şöyle cevap verdi: Vallahi Millet Halk Partisini bir defa daha üçten dokuza boşadı. Bu Milletin mümessili olanlar onlarla nasıl birleşiyorlar anlamıyorum. Bana kalırsa bu kabine HULLE KABİNESİ... Koca zorla olan bir iş...

Dikkat, Dikkat!. Önümüzdeki Sayımızda

Seçimlere Giriyoruz!. Denemeler. Denemelerden evvel üç kağıtcı üç kişinin marifeti. Deniz seviyesinden hatta Lut Gölünden daha aşağı insanlar. Ayak takımları bizi baştan ayağa nasıl düşürdüler?! «Bu işin namuzsuziuk tarafını sen bana bırak!» diyen adamın hikâyesi, ikiyüzlü değil, üç yüzlü, dört, beş yüzlü insanların hikâyesi, iptal edilen reyler. Bizim reyleri koz paylaşır gibi paylaşanlar. Bir bölgede Adalet Partisinin rezalet partisi haline gelişi getirilişi... Konya da misafireten A.P. den seçime giriyoruz. Yuvarlak Masa hikâyesi... İhtiyar bir köylünün şu sözü : «Oğlum boşuna yorulmayın; Ankara da askerler sizi teslim alırlar!» Propagandamın ilk günlerinde Halkçıların tahriki, teşviki, ve tertibi ile tevkif olunuyoruz! Üç dört yıl evvel Serdengeçtide çıkan bir yazıdan dolayı!.. 14 sene evvel girdiğim Konya Cezaevine tekrar giriyorum. Hapishanedeyiz. Nurcular ve ağır mahkumlarla başbaşayız. Cezaevinde seçim. Hapisha ne de dahi Halk Partisi peşimizi bırakmıyor. Gazeteler de çıkan bir haber. «A.P. Adayı Cezaevinde dahi suç işledi!» Rezalet!...

Ağır Cezadaki duruşmalarımız!. Heye canlı sahneler... Halkın galeyanı. Arka kapıdan gümrükten mal kaçırılır gibi nasıl kaçırıldım?!.

A. P. kazanıyor. Sabahlara kadar uyumıyan mahkûmlar. Değişen rakamlar, haberler. İddialar...

Seçimlerden sonra: Yorgan gitti, kavga bitti... Tahliye. Meb'us olmak isterken mahpus olan bir adamın hikâyesi... Yaşıyan ve yazan Osman Yüksel Serdengeçti Gelecek sayıdan itibaren.. Bekleyiniz!.

ÜLKÜnet
kün tuğ bolgıl kök kurıkan
www.ulkunet.com